

*Ko pa je z njima sédel k mizi,
je vzel kruh, ga blagoslovil,
razlomil in jima dal.
In oči so se jima odprle in
sta ga spoznala: on pa je
izginil izpred njiju.*

Lk 24, 30-31

Duhovno življenje

BUENOS AIRES · LETO 70 +++

3

APRIL 2003

Od zgoraj in od leve: 1. G. Jože Repovž, salezijanski inšpektor za Buenos Aires, Santa Cruz in Tierra del Fuego, je vodil v četrtek, 23. januarja, cerkveno slovesnost v kapeli centralne hiše salezijank v Buenos Airesu, na kateri so se spomnili letošnjih jubilantk, ki so izpolnile 60, 50 in 40 let redovnega življenja. - 2. Mendoška mladina je tudi letos misijonarila po severu Argentine. Beri poročilo na str. 88. — 3. Po slovesnosti, na kateri sta obhajali 50-letnico svojega redovnega življenja kot salezijanki, od leve: ob inšpektorju Jožetu Repovžu stoji Antonija (Tinka) Lovše, poleg nje Rezka Lužovec, zraven pa njen rodni brat Ivan Lužovec, salezijanski direktor v Puerto Deseado.

Spodaj levo: 5. Zakonca Oskar Pregelj in Stanislava, roj. Močnik, v družbi svojih sinov in hčera na slovesnosti njune zlate poroke v cerkvi Marije Pomagaj. - Spodaj desno: 6. Zlatoporočenca Pregelj med — trenutno - dvajsetimi vnuki...

Zadnja Velika noč

JURE RODE

Koliko Velikih noči sem doslej praznoval? Koliko Velikih noči sem preživel v družini, skupaj s starši, z možem, z ženo, z otroki? Koliko Velikih noči brez staršev, brez moža, brez žene, brez navzočih otrok? Koliko Velikih noči sem že obhajal zunaj Slovenije, daleč od rodnega kraja? Koliko domačih, prijateljev in znancev, ki so z nami hodili skozi življenje, letos ne bo med nami za praznovanje Velike noči? Koliko Velikih noči sem obhajal sredi argentinske jeseni? In tako bi si lahko stali še dolgo vrsto drugih in podobnih vprašanj.

Kljub naši navidezni in kritizirani naglici v vsakdanjem življenju, bomo imeli verjetno zadosti časa, da nam bo tudi letošnja Velika noč pomagala k novi osveščenosti glede naše sedanjosti in večnosti. Vsaka Velika noč je največji praznik zaradi spomina na Jezusovo vstajenje. A prav zaradi tega je tudi za nas največji praznik, ker nas vsako leto znova potrdi o pravilnosti naše življenjske smeri in o končnem smislu našega življenja.

Nismo na svetu zato, da s smrtjo izginemo v nič. Po veri in osebni odločitvi nočemo biti sužnji kulture smrti. Večno živi Bog nas je ustvaril za življenje, za sedaj in po telesni smrti. „...Verujem v vstajenje mesa“ molimo pri veroizpovedi in „...večno življenje“. Po telesu in duši smo ustvarjeni od Boga in za Boga. Oba, telo in duša sta namenjena za večno življenje, za končno poveljčanje.

Enkratnost Velike noči

Imeli smo milost, da smo bili krščeni in vzgojeni v katoliški veri. Poznanje Jezusovega življenja in nauka se nam zdi nekaj naravnega. Zato si precej težko predstavljamo, da ogromna večina današnjega človeštva ne pozna Kristusa.

Ne ve, kdo je Jezus iz Nazareta. Ne ve, da je bil rojen v Betlehemu, da je trpel, umrl in od mrtvih vstal v Jeruzalemu. In vse to za vse ljudi vseh časov in krajev, do konca sveta. Enkrat umrl na križu in enkrat vstal od mrtvih. Enkratno dejanje Božje odrešitvene ljubezni, pa neskončno polno milosti za vsakega človeka, ki hoče s Kristusom umreti grehu in skupaj s Kristusom vstati k svobodi Božjih otrok in po smrti vstati k sreči brez konca pri Bogu v nebesih.

Iz enkratne Jezusove Velike noči naša Cerkev živi že nad dva tisoč let in bo živela do konca časov. V moči enkratne Jezusove Velike noči je res brez števila mož in žena, fantov in deklet črpalo vso potrebno moč volje za spreobrnitev življenja. Zaradi vere v resnico Jezusovega vstajenja so svetniki in svetnice dosegli svojo časno in večno uresničitev, realizacijo, polno poveljčanje svoje človečnosti. V veličastnosti

Jezusovega enkratnega vstajenja so umetniki vseh vrst iskali in našli neizčrpen vir navdihov za posredovanje sporočila o Božji moči, ki se je razodela na prvo Veliko noč, enkrat za zmeraj.

Jezus je enkrat živel, umrl in vstal od mrtvih. In tako vsak od nas, enkrat smo bili rojeni, enkrat živimo, enkrat nam je določeno umreti in enkrat bomo vstali k večnemu življenju. Res, toda v času sedanjega življenja, ko vsako leto obhajamo Veliko noč, nas Bog vabi, da vsako leto in večkrat med letom vstajamo vedno k novemu življenju, ki je bolj Bogu všeč in bolj na pravi poti v smeri „novo nebo - nova zemlja“. Kakor je bila odrešilna za vse človeštvo Kristusova enkratna Velika noč, tako bo odločilna za vsakega od nas naša zadnja Velika noč, ob smrti, ki bo pomenila naše vstajenje k življenju brez konca. Najprej po duši in ob koncu sveta tudi po poveljčanjem telesu.

Tvojo smrt oznanjamo, Gospod, in tvoje vstajenje slavimo

FRANC RODE

Krščanska vera izvira v vstajenju Križanega na velikonočno jutro. Prejšnje Jezusove besede in dejanja so sicer pripravljala na vero, toda ostala bi dvoumna in brez pomena, če bi se zgodba Nazarečana za vedno končala v agoniji in smrti velikega petka. To potrjuje že apostol Pavel v zelo starem besedilu, pisanem spomladi leta 57: "Če Kristus ni vstal, je tudi naše oznanilo prazno, prazna tudi vaša vera" (1 Kor 15,14). S Kristusovim vstajenjem krščanska vera stoji ali pade. Odločilna razlika, ki daje krščanskemu gibanju pečat absolutne izvirnosti v primerjavi z vsemi drugimi religijami, je vstajenje Jezusa Kristusa. Tako je razumljivo, da je vsebina najstarejših krščanskih izpovedi vere preprosta in hkrati nezaslišana: Jezus je Gospod. "Če boš s svojimi usti priznal, da je Jezus Gospod, in boš v svojem srcu veroval, da ga je Bog obudil od mrtvih, boš rešen" (Rim 10,9). Od najstarejših časov do danes kristjani pri evharističnem zboru oznanjamo smrt Njega, ki je Gospod: "Tvojo smrt oznanjamo, Gospod, in tvoje vstajenje slavimo, dokler ne prideš v slavi."

Kaj pomeni naslov Gospod in Kristus, s katerim kristjani označujejo Jezusa po vstajenju? Naslov Gospod (Kyrios) v tedanjem svetu označuje prav božanskost tistega, ki mu je dan. Ime Kristus (Mesija, Maziljenec) pa izraža izraelsko pričakovanje na

prihod tistega, ki mora priti ob polnosti časov, da izpolni Božje obljube. Oznanjati, da je Jezus Gospod in Kristus, pomeni, da je v njem prišla polnost časov, da je z izpolnitvijo obljub odrešenje dano in da je v njem Bog na edinstven in dokončen način navzoč med nami.

Kako je mogla prva krščanska skupnost dati Križanemu naslov Gospod in Kristus? Pobuda za to prihaja od Vstalega samega. Prikaže se učencem, se predstavi in jih nagovori. In apostoli ga dojemajo kot nekoga, ki je zunaj njih, kot "objektivnega". S tem je zavrnjena hipoteza tistih, ki trdijo, da so videnja apostolov zgolj subjektivne narave ali celo halucinacije. Videnja Vstalega naj bi bila po mnenju D.F. Straussa in drugih plod vere apostolov. Ta trditev ni v ničemer utemeljena. Apostoli so videli Vstalega, ker se jim je prikazal. Ni se jim prikazal, ker so ga prej "videli" v subjektivnem izkustvu vere. "Prikazovanja se ne dajo razložiti iz vere učencev, ampak narobe, vera učencev se rodi po prikazovanjih" (W. Pannenberg).

Ob tej izkušnji se učencem porodi spoznanje. V Živem, ki se jim prikaže, spoznajo Jezusa iz Nazareta, v Vstalem spoznajo Križanega, v od Boga Povišanem spoznajo Ponižanega. To je spoznanje Istega in hkrati Novega.

Zmagoslavje zadnje Velike noči - v matični Sloveniji, zamejstvu in diaspori

Pri vesoljni sodbi se bodo zbrali pred Kristusom Kraljem vsi ljudje, vsa ljudstva vseh časov in krajev, iz najrazličnejših jezikov, ras in kultur. Iz Argentine, iz Slovenije in iz vseh koncev sveta. Doromali bomo do zadnjega, končnega cilja. Prišli bomo domov, v skupno domovino vseh narodov. To bo praznovanje zadnje Velike noči, začetek velike nedelje brez konca. To bo zmagoslavje poveličanega Kristusa in vseh, ki bodo z njim vstali k večni slavi in sreči.

Zbrali se bodo Slovenci iz matične domovine, iz zamejstva in iz diaspore. S Primorskega, Štajerskega, Dolenjskega, Gorenjskega, iz vseh mest in vasi. Vseh slojev in poklicev. Škofje bl. Anton Martin Slomšek, Baraga, Gnidovec, Jeglič, Rožman, Vovk, njihovi predhodniki v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Gorici, Trstu. Očetje in matere naše vere v nad 1250-letni zgodovini

slovenske zvestobe Petrovemu nasledniku. Zbrali se bodo vsi, ki so bili žrtve preganjanja komunizma, nacizma in fašizma. Oživele bodo kosti potrte v Kočevskem rogu, v Teharjah in vsi mučeni in ponižani iz sovraštva do vere po vsej Sloveniji. K praznovanju večne Velike noči se bodo zbrali rojaki iz diaspore, raztreseni po vsem svetu. Iz vseh koncev Argentine, Severne Amerike, Kanade, Evrope, Avstralije. Misijonarji in misijonarke iz nam neznanih krajev vzhoda.

Podoba zadnje Velike noči presega vsak razum in v človekovo srce ni prišlo to, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo, spolnjujejo njegove zapovedi in zaujajo njegovim obljubam. Prosimo Marijo, Mater tudi od mrtvih vstalega in poveličanega Kristusa, naj nam izprosi pri Bogu milost, da bomo po praznovanju vsakoletne Velike noči vredni biti deležni praznovanja zadnje in večne Velike noči. Si moremo misliti in želeći kaj več za sedaj in za večnost?!

Hlebec velikonočnega kruha iz katoliške Francije

ALOJZ REBULA

Francija je nekoč, kot je rekel papež Pavel VI., pekla kruh za celotno krščanstvo. Po drugi svetovni vojni je tista njena materna peč kakor ugasnila in omrznila, namesto nje pa so zagorele drugačne peči, peči nihilizma, kakor na primer tista, ki jo je kuril Jean-Paul Sartre. Zato je za kristjana tembolj razveseljivo, če v tej atmosferi smrti, v kateri živi, zazna vonj iz katoliške pekarnice najbrihtnejšega naroda v Evropi.

"Pek" je tokrat na pogled krotak, a notranje jeklen človek, zgodovinar, nesmrtnik francoske akademije in predsednik ustanove Fondation nationale des sciences politiques - Narodna fundacija za politične vede, René Rémond.

Ta Francoz je preveč kritičen intelektualca, da bi mogel biti kakšen naivno optimističen vernik. Zna biti realist, da te zmrazi. Takole pravi na primer: "Po zlati dobi v začetku 20. stoletja (navajam za Francijo Claudela, Peguyja, Bernanosa, Mauriaca)

ima človek vtis splošnega razsula. Prehajamo v dobo, v kateri katolištvo ne pomeni več tega, kar je pomenilo nekoč."

Rémond si torej ne dela iluzij o družbeni vlogi katolištva. Kljub temu ostaja neomajen kristjan. Na vprašanje, ali je treba, da bi zaustavili upad krščanstva, verjeti v Kristusovo božanstvo in njegovo vstajenje, odgovarja: "Ja, mislim, da je ključ vsega v tem, da verujemo, da je Jezus Sin Božji, da verujemo v učlovečenje in vstajenje, vse drugo je drugotno. Druge verske resnice nimajo iste teže. Kdor ne veruje v Kristusovo božanstvo in njegovo vstajenje, se postavlja zunaj krščanstva."

Isto misel je z isto odločnostjo izrekel pred njim veliki protestantski teolog Karl Barth: „Lahko smo protestanti ali katoličani, pravoslavni ali reformiranci, progresisti ali konzervativci. Toda če hočemo, da ima naša vera svoj temelj, moramo videti in slišati angele poleg odprtega in

praznega groba ...“

Tako bo tudi slovenski kristjan skupaj s francoskim akademikom in protestantskim teologom ter z vesoljno Cerkvijo v velikonočnem jutru izrekel z osveženo zavestjo „temelj“ svojega verovanja: „In tretji dan je od mrtvih vstal.“ S tem bo tudi potrdil, kar iz te vere izhaja: da namreč Kristus ni zgodovinski spomin, ampak resničnost, resničnost kot sonce ali elektrika, božanska energija med nami, Vstali med nami, večnoživ tudi s svojimi slovenskimi brati v matici, zamejstvu in zdomstvu.

Vstali kot smisel življenja. Kot most čez prepade bivanja in zgodovine. Kot zmagovalec smrti. Kot gotovost nesmrtnosti.

Vittorio Messori v knjigi Pravijo, da je vstal (v njej pomete z vsemi ugovori proti vstajenju) omenja, kako velika noč danes ne more tekmovati z božičem za prazniško (in komercialno ...) odmevnost v družbi. A če to velja za zahodno družbo, za slovensko morda še ne velja: velika noč je tako rekoč v kosteh našega naroda. Spominjam se, kaj je pravil moj stari oče, nič cerkven človek, socialdemokrat, naročen na Rdeči prapor: kako je v velikonočnem jutru v službi na nabrežinski postaji, ko je priklapljal dva vagona, zaslišal jutranji vstajenjski zvon domačega Šempolaja in kako so se mu usule solze na odbijače. Oj zvon, vstajenjski zvon!

Istost med Križanim in Vstalim se nanaša tudi na Gospodovo telo. V primeru vstajenja ne gre za oživiljanje trupla, za vrnitev v stanje pred smrtjo kakor pri Lazarju. Vstajenje "uhaja izkustvu človeka, ki je tostran smrti" (W. Pannenberg). Vendar gre za isto telo. Vstajenje telesa pomeni, da je že povečano pri Bogu, hkrati pa je na nov način navzoče v svetu, med nami.

Iz srečanja z Vstalim izhaja poslanstvo učencev. Gospod jih pošilja, da postanejo njegove priče. Učenci, obdarjeni s pristnim izkustvom Vstalega, postanejo oznanjevalci vstajenja. "Bog ga je obudil od mrtvih in mi smo temu priče" (Apd 3,15). Iz srečanja z Vstalim izhaja tudi poslanstvo Cerkve. Presemetljivo pogumno pričevanje za Vstalega s strani učencev, ki so ga malo prej zapustili in se iz strahu razbežali na vse strani, pričevanje, ki ne kloni niti pred smrtjo, je dejstvo, ki ga mora tudi necerkveni zgodovinar sprejeti kot znamenje nečesa nerazlož-

ljivega; tega, kar se je zgodilo med velikim petkom in čudežnim začetkom krščanstva. Ta nezaslišani začetek, ki ga ni moč zvesti na religiozne, psihološke, družbene ali politične motivacije, so apostoli izrecno povezovali z Jezusovim vstajenjem. Brez srečanja z Vstalim ni mogoče razumeti rojstva in širjenja krščanstva.

To dejstvo je za človeka izziv. Vabi ga, da se odpre in privoli v možnost presenečenja. V začetku krščanstva bo zaznal isto izkustvo, ki so ga imeli učenci ob srečanja z Vstalim. Videli so, da oznanjajo evangelij presenetljivo pogumno in prepričano, ker vedo, da jih pošilja in podpira Jezus, v katerem so spoznali večno živnega, ki jim daje moč od zgoraj. Prav zato so sposobni izzivati mogočne tega sveta in se spoprijeti s prihodnostjo, ker vedo, da je njihova. Prestrašeni ubežniki velikega petka so postali drzni pričevalci. To so novi in vendar isti ljudje. Na njihovem pričevanju temelji naša vera.

Nameni Apostolata molitve

ZA APRIL

SPLOŠNI: Življenje po Duhu

Za vse, ki opravljajo odgovorne službe v Cerkvi, da bi bili svetel zgled življenja, ki se vedno da voditi Božjemu Duhu.

Vsak kristjan bi moral čutiti, da je odgovoren in aktiven član Cerkve, vendar pa vsi kristjani ne opravljamo enako odgovornih nalog. Nekaj gorečih in zavzetih laikov deluje na vodilnih mestih v cerkvenih organizacijah in apostolskih gibanjih. Največji del teže in odgovornosti pa vendarle nosijo ljudje, ki so prejeli zakrament mašniškega posvečenja ali so si izbrali poklic v redovni ustanovi. Papež želi, da bi v tem mesecu molili za duhovnike, redovnice in redovnike, zlasti za tiste, ki v Cerkvi opravljajo posebno odgovorne službe.

Duhovni učitelji so vedno opozarjali, da skušnjavec najhuje napada tiste, ki lahko največ naredijo za odrešenje sveta. Kakor hitro se človek resno opredeli za Kristusa, postane zanimiv za hudega duha. S pomočjo milosti mnogim uspe zmagovati skušnjave, so pa tudi taki, ki jim podležejo. Po eni strani moramo razumeti krhkost padle človeške narave, ki je skupna vsem smrtnikom. Po drugi strani pa se je treba truditi za to, da bi se ljudje na odgovornih mestih v Cerkvi odlikovali po moralni kvaliteti svojega življenja. Borimo se za to z duhovnim orožjem, ki je molitev.

Cerkev ve, da mnoge ljudi privlači plemeniti cilj svetosti v hoji za Kristusom. Težava nastane pri izbiri sredstev za doseganje tega cilja. Ni namreč vsak pripravljen plačati ceno, ki jo zahteva svetost. Potrebna je molitev, dnevno obhajanje evharistije, branje Svetega pisma, redno opravljanje duhovnih vaj, pogosto prejemanje zakramenta pokore in pobožnost do Device Marije. Apostolat vsakega duhovnika, redovnika ali redovnice živi iz duhovne moči notranjega življenja; ta pa raste skozi molitev in spokornost.

MISIJSKI: Poklicanost vseh za svetost

Za duhovnike in laike, redovnike in redovnice, ki delujejo v misijskih deže-

lah, da bi s svojim življenjem pogumno pričevali, da smo vsi poklicani za svetost.

Sveti oče Janez Pavel II. je nagovoril s poslanico kristjane na misijonsko nedeljo junija 2001; tu jo na kratko povzamamo.

Hvaležno in z molitvijo se spominjamo vseh duhovnikov, redovnih oseb in laikov v misijonih, ki z vsem svojim življenjem izpričujejo Božje usmiljenje, dostikrat tudi s prelitjem svoje krvi. Njihov zgled spodbuja in podpira vse vernike; opogumljeni so ob tako veliki množici pričevalcev (Heb 12), ki v besedah in dejanjih oznanjajo evangelij po vseh celinah. Ti delavci v misijonih so za nas zgovorna priča Boga, ki je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor veruje vanj, ne pogubil, ampak imel večno življenje“ (Jn 3, 16).

Cerkev se zato ne more odreči svoji misijonski dejavnosti med vsemi ljuds-

tvi. Oznanjati mora - ob velikem spoštovanju svobode vsakega posameznika - da je Kristus „pot in resnica in življenje“ (Jn 14, 6). To je povabilo vsem nam, da se brez odlašanja odzovemo. Tako kot so to storili Marija, Jezusova mati, pastirji na povabilo angelov in Marija Magdalena ob pogledu na vstalega Gospoda. Vstali Kristus nas vabi, da dahne v nas - tako kot v učence v gomili izbi - oživlajočega Duha; pošilja nas na veliko poslanstvo oznanjevanja evangelija; pošilja, da s svojim življenjem izpričujemo, da je Bog ljubezen.

N.G.

SLOVENSKI:

V Sloveniji je na prvi pogled še kar dosti vere, se pravi verskega izročila. Manj pa je prave vere, predvsem v resničnost vstajenja. Molimo zanjo.

Jezus je od učencev zahteval prav to, vero vanj, v njegovo božanstvo in s tem v njegovo neumrljivost. Kaj bi odgovorili, ko bi vas na ulici vprašal novinar, ali verujete v Kristusovo - in s tem v naše vstajenje? Sami opravimo, vsakdo zase, ta "pogovor": Kako bi se v njem obnesli?

p. Miha Žužek

VLADIMIR KOS

Vstajenjski križ svetlobe

*Oj, luč božična, davi se je vnela,
da noč odšla preplašena je proč.
Drevesa s skalo, z gričem so žarela,
in zemlja se vrtela je tresoča.*

*Zdaj nekaj teh potresov se ponavlja,
da bi ne pozabili tega Dne:
vsak čas, vsak prostor naš Gospod
prenaavlja —
iz groba Vstali jemlje Smrti večnost.*

*In ni dogodka, ki bi bil bolj važen:
za tisti zadnji hip, ko vse stemni
in s Križa luč vstajenjska z griča kaže
edina — pot v obljubljeno Višino.*

*Oj, luč božična, ki si tiho tlela,
dokler te Vstali z groba ni razvnel.
Vem, da ne boš nikoli dogorela —
Srcé Njegovo te je razodelo.*

Bog je ustvaril človeka, da bi živel...

JANEZ PAVEL II.

Danes je sicer težko govoriti o smrti, ker današnja družba blaginje skuša odstraniti to stvarnost, saj že sama misel nanjo povzroča tesnobo. Kot opozarja koncil (CS 18), „vpričo smrti postane uganika človeškega bivanja največja“. Božja beseda pa to stvarnost osvetljuje, čeprav postopno, vendar tolažilno.

V Stari zavezi prve omembe izražajo splošno človeško izkušnjo, ki je še ne razsvetljuje upanje na blaženo življenje po smrti. Večinoma so mislili, da se človeško življenje konča v „šeolu“, v deželi teme in smrtne sence, polni smrtne sence in brez reda, kjer je sij podoben temi“ (Job 10,20-22). V tem dramatičnem pogledu na smrt si polagoma utira pot božje razodetje, človeško razmišljanje pa se odpira za nova obzorja, ki se bodo v polnosti razjasnila v Novi zavezi. Najprej postane jasno, da je smrt tisti neizprosni sovražnik, ki hoče človeka ugonobiti in podvreči svoji oblasti, vendar smrti ni mogel ustvariti Bog, ker se pač ne more radovati smrti živih (Mdr 1,13). Prvotni božji načrt je bil drugačen, vendar ga je zavrl greh, ki ga je storil človek pod vplivom zlega duha, kot razlaga knjiga Modrosti: „Bog je človeka ustvaril za nesmrtnost; naredil ga je po podobi svoje lastne narave. Smrt je stopila v svet po hudičevi nevoščljivosti, izkusijo pa jo tisti, ki sodijo v njegov delež“ (Mdr 2,23). Na to pojmovanje se sklicuje tudi Jezus in nanj se opira nauk sv. Pavla o Adamu. S svojo smrtjo in vstajenjem je Jezus premagal greh in smrt, ki je posledica greha.

V luči tega, kar je uresničil Jezus, razumemo držo Boga Očeta spričo življenja in smrti njegovih ustvarjenih bitij. Že psalmist je dojel, da Bog ne more prepustiti svojih zvestih služabnikov v grobu in dopustiti, da bi njegov sveti doživel uničenje. Izaija predvidi prihodnost, ko bo Bog za vselej uničil smrt in bo obrisal solze z vseh obrazov ter mrtve obudil v novo življenje: „Tvoji mrtvi bodo oživali, njihova

trupla bodo vstala. Prebudili se bodo in se vzradovali tisti, ki počivajo v prahu, kajti tvoja rosa je rosa luči, zemlja bo rodila pokojne.“

Že v Stari zavezi so preroki svabili, naj človek pričakuje „Gospodov dan“ v poštenosti. V popolnem razodetju Nove zaveze je naglašeno, da bodo vsi prišli pred sodbo. Pravični pa naj ne bodo v strahu, kajti obljubljen jim je, da bodo postali dediči in jim je zagotovljeno: „Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta!“ Smrt, ki jo vernik sprejema kot ud Kristusovega skrivnostnega telesa, odpira pot k nebeškemu Očetu, ki nam je v Kristusovi smrti izkazal svojo ljubezen. „Za tiste, ki umrjejo v Kristusovi milosti, je smrt deležnost pri Gospodovi smrti, da bi mogli biti deležni tudi njegovega vstajenja,“ uči Katekizem katoliške Cerkve.

Ave Maria

NEPRIČAKOVANI USPEH PAPEŽEVEGA GOVORA

Pobeglega mafijškega šefa Benedetto Marcianteja je papežev zgodovinski govor pred italijanskim parlamentom 13. novembra 2002 tako ganil, da se je še isti dan sam predal italijanskim oblastem v rimskem zaporu Rebibbia, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Marcianteja so prevzele papeževe besede o krščanskih in družinskih vrednotah, njegov poziv Italijanom, naj imajo več otrok in delujejo v skupno dobro. To je, po besedah Marciantejevega odvetnika Roberta Tricolijsa, v njem ponovno zbudilo vero v Boga in povsem spontano se je odločil za predajo. Marciante je bil na 30 let zapora obsojen septembra „v odsotnosti“, kriv pa naj bi bil sodelovanja v mafiji in umora. Njegovi odvetniki so se proti 30-letni kazni zaradi umora sicer že pritožili, medtem ko je bila sedemletna kazen zaradi sodelovanja

v mafijjski mreži potrjena. Četrtekov nagovor Janeza Pavla II. je bil zgodovinski, saj je šlo za prvi nagovor kateregakoli papeža parlamentu. Poslušali so ga člani obeh domov parlamenta, predsednika republike Carlo Azeglio Ciampi in vlade Silvio Berlusconi, v živo pa ga je predvajala tudi RAI, Radio Televisione Italiana, to je italijanska državna televizija.

Ave Maria

**V teh časih je
resnica tako
zatemnjena
in laž tako
utrjena, da
moremo
resnico
spoznati le,
če jo ljubimo.**

Pascal

PETER CHANEL

misijonar in mučenec *1803 +1848

28. april

Francoska revolucija leta 1789 je pustila velikansko opustošenje v srcih ljudi, ki so jih hoteli njeni voditelji odtujiti od vere v Boga in od Cerkve. Veliko duhovnikov, redovnikov in redovnic je bilo umorjenih, mnogi so morali v izgnanstvo. Tisti duhovniki, ki so se v revolucionarnem metežu rešili, so brž ko se je krvava pijanost nekoliko polegla, spoznali, kako je treba zaslepljenim ljudem pomagati in jim znova pokazati pot k Bogu. Eden takih duhovnikov je bil Jean-Claud Colin, ki je ustanovil žensko in moško redovno družbo. Ta družba se je imenovala maristi in naloga njenih članov je bila odpravljati duhovno stisko v Franciji. Papež Gregor XVI., ki je potrdil redovna pravila, je družbi dal še eno apostolsko nalogo: da bi njeni redovniki šli kot misijonarji na otoke Južnega morja.

Med prvimi misijonarji, ki so na sveti večer - 24. decembra 1863 pristali v Zahodni Oceaniji, je bil takrat triintriinsetletni Peter Chanel. Rodil se je 12. julija 1803 v lyonski škofiji. Prvo znanje si je nabral v župnijski šoli. Ko so ga zajeli mladostni viharji, je hotel vse skupaj pustiti in oditi domov, pa mu je pobožna učiteljica svetovala: „Pojdi najprej v cerkev in moli k blaženi Devici, potem pa stori, kar ti bo navdihnila.“ Ubogal jo je in se umiril. Že od mladih let ga je mikalo, da bi šel za misijonar-

ja med pogane, ko pa je leta 1827 postal duhovnik, je bila ta želja še večja. Bil je zelo goreč duhovnik; njegov vzornik je bil sveti arški župnik Janez Vianney, oba sta delovala v isti škofiji.

Štiri leta po novi maši je vstopil k maristom in se začel pripravljati na misijonsko delo v Oceaniji. Potovanje z ladjo je bilo zelo dolgo. Ko so pripluli do Oceanije, še niso vedeli, kje se bodo izkrcali. Po dolgem posvetovanju z domačini otoka Futuna je Chanela in enega od laičkih bratov sprejel poglavar Niuliki, škof Pompallier, ki je bil voditelj misijonarjev, se je peljal proti Novi Zelandiji.

Za Chanela se je začelo trdo delo. Brez vsakega pripomočka se je začel učiti tujega jezika ter skušal razumeti njegove glasove in besede samo z vprašujočimi kretnjami in gibi. Dolgo se je zdelo, da je njegovo misijonsko prizadevanje neuspešno. „Dvajset krstov - štirje odrasli, drugi pa otroci - to je vsa moja žetev, ki sem jo pospravil v osemnajstih mesecih,“ je pisal leta 1839 v Evropo. Vendar ni obupal. Svojemu sobratu je rekel: „V tako težavnem misijonu morava biti svetnika.“ S pobožnim življenjem, z nesebično pomočjo bolnikom in z neizčrpno potrpežljivostjo si je polagoma pridobil naklonjenost mnogih otočanov, ki so mu pravili „človek z dobrim srcem“.

S temi skromnimi uspehi si je nakopal smrtne sovražnike. Poglavarjev svet starešin se je bal za svoj ugled pri ljudstvu: imel se je za edinega varuha domačih navad in od očetov podedovane vere. Misijonarjevimi prijateljem so na vse mogoče načine nagajali, jih preganjali in mučili ter jim požigali revne koče. Nazadnje se je proti njemu obrnil tudi poglavar Niuliki, ker se je njegov sin Meitale dal krstiti. Odslej ni le poslušal svojih zlobnih svetovalcev, marveč jih je celo ščuval proti misijonarju in jim dal vedeti, da si želi njegove smrti.

Poglavarjevo željo so imeli misijonarjevi sovražniki za ukaz. 28. aprila 1848 so v misijonarjevo kočjo vdrli trije poglavarjevi svetovavci, ki so misijonarja najprej pobili s kolom, nato pa mu je

NOVICE

Vatikan svari pred „Novo dobo“

Vatikan - Vatikan svari pred razmahom „Nove dobe“ („New Age“) in ezoterike. Miselna zgradba „Nove dobe“ je v nasprotju s krščanskim razodetjem, je rečeno v vatikanskem dokumentu z naslovom „Jezus Kristus, prinašalec žive vode“. Dokument je bil objavljen v ponedeljek, 3. februarja. Izdala sta ga Papeški svet za kulturo in Papeški svet za medverski dialog. Dokument je namenjen dušnim pastirjem, veroučiteljem ter vsem, ki delujejo v verskem oznanjevanju. Avtorji kritizirajo, da religioznost „Nove dobe“ ta čas širijo tudi v nekaterih cerkvenih izobraževalnih domovih.

Papež zahteva „kulturo solidarnosti“

Vatikan - V četrtek, 6. februarja, so v Vatikanu predstavili papežovo poslanico za postni čas 2003. V poslanici papež poziva vernike, naj si prizadevajo za „kulturo solidarnosti“. „Gre za izboljšanje življenjskih pogojev vseh,“ pravi papež, „in ne za blagor peščice ljudi.“ Papež priznava, da je pri naravnih katastrofah, vojnah in drugih stiskah vedno val pozornosti in pripravljenosti za pomoč. Toda na ljudi vplivajo tudi sporočila, ki „povečujejo kulturo kratkoživosti in hitre usrcitve“. Čedalje bolj se podžiga želja po „množitvi zemeljskih dobrin“.

Proti omembi Boga v ustavi EU

Hamburg — Predsednik Evropskega ustavnega konventa, Valery Giscard d'Estaing, se je ponovno izrekel proti sprejemu omembe Boga v preambulo ustave Evropske unije. Evropejci da imajo sicer neko „religiozno dediščino“, živijo pa v čisto svetnem političnem sistemu, je dejal prejšnji francoski državni predsednik v pogovoru s tednikom „Die Zeit“. Ker religija v tem sistemu ne igra nobene vloge, „sklicevanje na Boga“ ni primerno.

eden od njih z motiko razklal lobanjo. Chanel se je na mučeništvo pripravljaval vse življenje, zato je žrtev njegovega življenja pripomogla, da so v naslednjih letih skoraj vsi prebivalci teh otokov postali kristjani. Petra Chanela je za blaženega razglasil papež Leon XIII. leta 1889, papež Pij XII. pa ga je leta 1954 prištel med svetnike in ga postavil za zavetnika otokov v Južnem morju.

SILVESTER ČUK

Velika noč z japonsko melodijo

VLADIMIR KOS

(V slogu „tánka“:
5,7,5,7,7 zlog. vrstic)

*Skoz zamólk gozdov,
čez nemirni šum valov,
pod visenje streh
čul „Velika noč!“ sem spev,
spev Resnice, čutil moč.*

MATI TEREZIJA IZ KALKUTE

(12)

Prevaja METKA MIZERIT

Naš poklic je, da pripadamo Jezusu

Ni važno, kaj delamo, niti koliko smo naredili, pač pa, koliko ljubezni položimo v naša dejanja. Naše delo je naša ljubezen do Boga. Pred časom je neki naš brat prišel k meni žalosten in potrtno mi rekel: „Moj poklic je služiti gobavcem.“ Gobavce je resnično ljubil.

Odgovorila sem mu: „Motite se, dragi brat; vaš poklic je, da pripadate Jezusu. On vas je izbral zase in delo, ki ga opravljate, je način, da Boga dejavno ljubite. Tako ni važno, kakšno delo vršite, važno je, da ste Jezusova last; On vam bo dal možnost, da boste storili to, kar On želi od vas.“

Prav tako velja tudi za nas vse. Ni važno, kaj delamo, ali kje smo. Zavedati se moramo, da smo božja last, da Jezus naredi z nami in iz nas, kar hoče. Me smo mu dolžne ljubezen.

Prav tako je tudi, kje delamo. Ni važno ali je naše delovanje med ljudmi visokih slojev ali med prebivalci revnega predmestja. Ni druge razlike kakor ljubezen, ki jo položimo v izvrševanje našega dela. Morda ste vi in jaz edini posrednik, da pride Jezus med ljudi, ki jim strežemo. V bogatih ne ljubimo dragocenih daril; naša ljubezen mora biti naravnana na osebo, ki je božja last; tistega božjega Sina, ki je naš brat. Prav zaradi tega moramo širiti Kristusovo ljubezen predvsem v naši družini, med najbližjimi: možem, ženo, otroki...

Gori ljubezen v naši družini, naši skupnosti? Si vzamem čas za sestro? Smo pozorni do moža, otrok, žene?

Ne morem pozabiti svoje matere. Redno je bila ves dan zaposlena; vendar je proti večeru pohitela z delom, da je bila potem pripravljena in je vedno lepo sprejela očeta, ki je prišel z dela. Takrat otroci tega nismo razumeli in smo se smejali in celo malo norčevali. Danes se z veseljem spominjam tenkočutne ljubezni, ki jo je mati iskazovala očetu. Naj bi se zgo-

dilo karkoli, ona je bila vedno pripravljena, da ga je sprejela z nasmehom na ustnicah.

Danes nimamo časa. Očetje in matere, vsi so zaposleni. Ko se otroci vračajo domov, ni nikogar, ki bi jih sprejel z ljubeznijo in nasmehom.

Edinost nas naredi močnejše

Bog je svet tako ljubil, da je poslal svojega Sina, ki nam je bil podoben v vsem, razen v grehu. Jezus, Božji Sin, vas je ljubil in me je ljubil. Postal je kruh življenja, da bi potešil lakoto po Bogu. To pa ga ni zadovoljilo; hotel je to ljubezen spremeniti v dejavnost do Boga. Bil je lačen, žejen, nag, bolan, brezupen, potreben pomoči, nezaželen, neljubljen, da bi vi in jaz bili deležni veselja, da mu damo jesti, da ga oblečemo, mu ponudimo stanovanje, da ga ljubimo.

Ta Jezus, lačen ljubezni in kruha, oropan človeškega dostojanstva, ki nima hiše in razumevajoče ljubezni,

je danes na vseh koncih sveta in nas gleda ter sprašuje: Ti me ljubiš? Si pripravljen lajšati trpljenje tisočem človeških bitij, ki bivajo po širnem svetu; bitja, ki niso samo brez kruha, ampak predvsem brez ljubezni? Ti želijo, da jih razumemo in ljubimo kakor naše brate in sestre, ustvarjene po ljubeči Božji roki.

V Indiji, v Afriki, v vseh deželah sveta, je veliko oseb, ki so pogreznjene v samoto. Morda so v hiši, kjer živimo, v naši lastni družini. Čutimo to? Posebno danes, ko je svet tako zaposlen (vsi hitijo, vsem se mudi), nimamo časa, da bi se nasmehnili drug drugemu, da bi trenutek časa posvetili svojemu bližnjemu. Tako samota v svetu narašča. Koliko samote je v domovih, kjer živijo starčki in nimajo možnosti, da bi šli v družbo.

Da lahko vršimo naše delo, se mora naše življenje hraniti v evaristiji. Če ne moremo videti Kristusa pod podobo kruha, nam ga bo tudi nemogoče odkriti pod skromnim videzom zbitih teles ubogih.

Za to delo Bog potrebuje vas in mene. Skupaj vršimo to zamisel; združeni naredimo nekaj lepega za Boga. Vi lahko naredite, česar me ne moremo, in tega, kar delamo me, vi ne morete vršiti. Skupaj pa lahko naredimo to čudovito Božje delo; popolnoma se darujemo v službo Bogu potom služenja ubogim.

Naše sestre in naši ubožci so odvisni od Božje previdnosti, ki po nas skrbi za tisoče in tisoče oseb. Do danes nam ni bilo treba nikogar odkloniti; nikomur, ki smo ga sprejeli, ni manjkalo ležišča ali zdravil ne hrane.

Kristusa moramo ljubiti do bolečine. Nočem, da darujete od tega, kar vam ostaja. Hočem, da se odpoveste temu, kar vam je drago, kakor tisti otrok v Kalkuti, ki nam je prinesel sladkor. „Tri dni se bom odpovedal sladkorju. Daj ga svojim sirotam,“ mi je rekel.

To je bila velika kretnja malega otroka; ljubiti do bolečine, odpovedati se temu, kar nam ugaja.

Poznamo mi naše uboge? Če jih ne poznamo, jih ne moremo ljubiti. Če jih ne ljubimo, jim ne moremo služiti. Poznanje nas vodi v ljubezen in ljubezen v službo.

Vprašujete- odgovarjamo

1. Veliko se sedaj govori o kloniranju. Da je možno klonirati živali, je znano in se to že precej časa tudi dela. Zadnje mesece se pa vedno bolj pogosto govori tudi o kloniranju človeka. Nekatera poročila celo govore, da se je pred kratkim v ZDA neki sekti posrečilo klonirati prvega človeka, žensko, kateri so dali ime Eva. Moje vprašanje je: ima takšen klon človeško dušo?

Najprej nekaj o kloniranju sploh. Naravno razmnoževanje človeških bitij se vrši tako, da se kot posledica spolnega dejanja med moškim in žensko združita v ženskem telesu žensko jajčece in moški spermatozoid kot zarodek novega bitja. Novo bitje ima zatorej polovico svojega genetičnega materiala od očeta, polovico pa od matere. Zato bo delno podoben očetu, delno pa materi.

Vprašanje je nastalo, ali je možno priti do novega človeškega bitja tudi brez združenja obeh spolnih celic, ženskega jajčeca in moškega sperma-

Priporočam se vam v molitev, da bomo znale biti zveste v zavezi s Kristusom potom molitve in žrtve.

Ideal mladih sester, ki nastopijo življenje v naši kongregaciji, je: hočemo živeti v revščini, molitvi in žrtvi; to nas bo pripeljalo v službo ubogim.

Molite tudi za svoje otroke, da bi se Kristusov klic in njegova izbira ustavila na vaši družini; poklic v duhovniško ali redovniško službo kot Božji dar vaši družini.

tozoida? Znanost je ugotovila, da je to vsaj teoretično možno, ali se je pa praktično to že doseglo, o tem so mnenja znanstvenikov deljena.

Kaj je kloniranje? Je postopek, po katerem se iz ženskega jajčeca, odstrani jedro in se ga nadomesti z jedrom kakšne telesne celice. Za umevanje tega je treba vedeti, da ima vsak človek v svojem organizmu dve vrsti celic: spolne celice in telesne (somatične) celice. Spolne celice so pri moškem semenčice, pri ženski jajčeca. Vsaka od teh spolnih celic vsebuje 23 kromosomov. Ko se taki dve celici združita pri spolnem dejanju, se spočne novo bitje, ki bo imelo 46 kromosomov, 23 od matere in 23 od očeta — kolikor jih ima vsak človek. To novo spočeto bitje se bo potem začelo razvijati in rasti, dokler se po 9 mesecih ne bo rodilo. Druga vrsta celic, ki jih ima v tisočih milijonov vsak človek, so pa že imenovane telesne, somatične celice. Kloniranje obstaja v tem, kot je že bilo zgoraj povedano, da se iz ženskega jajčeca odstrani njegovo jedro, in se ga nadomesti z jedrom katere koli telesne celice tistega človeka, ki si želi imeti svojega klona, to je, sebi popolnoma enakega dvojnika. Te nove telesne celice imajo po 46 kromosomov, to se pravi, ves genetični material dotičnega človeka, iz katerega so bile celice vzete. To novo dobljeno celico se nato s posebnim kemičnim ali električnim postopkom pripravi do tega, da se začne razvijati. Ko je to doseženo, se jo presadi v kakšno žensko maternico, kjer se bo — če se je postopek posrečil — začelo rasti in se razvijati in se bo potem rodilo kot vsak drug otrok. Ta novi otrok bo imel ves genetični material samo od tistega človeka, od katerega je dobil jedro njegove telesne celice. To je lahko moški ali ženska, odvisno od tega, od katerega je bilo vzeto novo celično jedro. Ta klon bo absolutno enak svojemu "klonilcu", ker bo imel ves genetični material samo od njega.

S tem je na kratko povedano, v čem je kloniranje. Je seveda to zelo zapleten postopek, ki zahteva množico poskusov, predno se posreči dobiti en sam klon. Pa pustimo to ob strani. Naj sedaj odgovorim na vaše vprašanje, namreč ali ima takšen klon dušo. Odgovor ne more biti drugačen kot, da jo ima. Če je začel živeti, je mogel to sto-

riti le, ker mu je Bog ustvaril dušo. Kajti človek v toliko ima življenje, v kolikor ima dušo. Duša je tista, ki daje človeku življenje. Zato tudi človekova smrt nastane, ko se duša loči od telesa, kateremu je dajala življenje.

Pri kloniranju človeka Boga takorekoč prisili, da nenaravnemu in protinarnaravnemu začetku novega, kloniranega bitja, ustvari dušo. Kako more človek Boga prisiliti? To je samo način govorjenja. V resnici se je Bog sam sebi zavezal, da bo človeškemu bitju, ki bo kakor koli prišlo do možnosti, da začne bivati, ustvaril dušo. Seveda zagreši človek s tem težko nemoralno dejanje, ker ne upošteva tistega edinega načina, po katerem je Bog določil, da naj prihajajo na svet nova človeška bitja, namreč po ljubezenskem spolnem združenju dveh poročenih oseb.

Naj navedem primer, ki vsaj v neki meri lahko osvetli povedano. Če imata dva neporočena človeka med seboj spolno dejanje, ki ima za posledico spočetje novega človeka, tega Bog ni hotel. Nasprotno, v šesti zapovedi to strogo prepoveduje. A ker se je Bog zavezal, da bo vsakokrat, ko se združita moška in ženska spolna celica, ustvaril temu bitju dušo, bo to storil tudi v tem primeru, kar pa ne pomeni, da je njuno dejanje z ustvarjenjem duše opravičil. Krivca, da je to novo bitje stopilo v življenje, bosta morala za svoj greh Bogu dati odgovor.

2. Mi lahko poveste, če imajo vsi otroci, tudi nekrščeni svojega angela varuha?

Cerkev uči, da ima vsaj vsak krščeni svojega angela varuha in sicer od svojega krsta naprej. Glede nekrščenih otrok se pa Cerkev uradno ni izrekla in zato teologi niso več tako gotovi, kot ko gre za krščene. Večina od njih meni, da ga imajo tudi nekrščeni otroci od dneva svojega rojstva. Naj kaj se opirajo za to mnenje? Na Kristusove besede pri Mateju 18,10, kjer Jezus govori splošno o otrokih: "Varujte se, da ne boste zaničevali katerega teh malih. Povem vam: njihovi angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega nebeškega Očeta." Tudi nekateri cerkveni očetje zagovarjajo to mnenje. Tako piše npr. sveti Hieronim: "Kako veliko je dostojanstvo človeških duš, ker ima vsaka od njih od dneva svojega rojstva določenega angela, ki

Angel vztrajnosti

Anselm GRÜN

Ne morem se spremeniti. Ne morem se popboljšati.

Angel vztrajnosti te želi navaditi, da ostaneš pri tistem, kar si se namenil storiti. Neki pregovor se glasi: "Pot v pekel je tlakovana z dobrimi sklepi." Če vedno znova kaj skleneš, pa tega ne izvedeš, potem si sam pripravljaj pekel, že zdaj. Potem bo tvoje življenje že zdaj ogenj samoočitkov in samooboževanj, ki te bo požrl. Brez vztrajnosti tvoje življenje nima obstanka. Če se brez vztrajnosti lotiš dela, nikoli ne boš imel trdnega stališča. Povsod boš letal naokrog, srkal zdaj tu, zdaj tam. Toda nič ne bo moglo zrasti. Trajnost ima nekaj samo, če se lahko zakorenini.

Preudari, za kaj boš v naslednjem času potreboval angela vztrajnosti. Morda je to tvoje delovno mesto, na katerem ne teče vse tako kakor si želiš. Če ostaneš na tem mestu, če ne boš takoj odnehal, če si ne boš stalno dopovedoval, da se tu pravzaprav ne da nič narediti, potem boš videl, da se lahko položaj na tvojem delovnem mestu spre-

pred grehom, ampak kraj truda in trpljenja, ni samo razodeto od Boga samega, ampak nam o tem govori tudi vsa zgodovina človeškega rodu. Kdo bi o tem dvomil?

Da pa je greh ljudem tudi nebesa zvel, je verska resnica. Z grehom sta Adam in Eva zapravila dostojanstvo Božjega otroštva in z njim tudi pravico do nebes. Kajti do nebes imajo pravico le Božji otroci. Sveti Janez pravi v svojem pismu, da smo po Kristusovi odrešitvi milosti postali znova Božji otroci, in kot taki tudi dediči nebeškega kraljestva. Tako je res, kar pojmujemo v imenovani adventni pesmi: "Greh ljudem nebesa zvel". Seveda, dokler nam nebes ni znova odprl Kristus, ko nas je s svojo smrtjo spravil z Očetom in nam dal možnost, da po veri vanj in krstu znova postanemo Božji otroci in s tem tudi dediči nebeškega kraljestva.

L.K.

meni. Ali pa je kakšna slabost, ki jo skušaš izboljšati. Misliš si, že tolikokrat si sklenil, da boš skušal bolj obvladati svojo naglo jezo ali da boš bolj kos svojim težavam pri jedi. Toda vse skupaj ni nič pomagalo.

Najprej si moraš postaviti realistične cilje in se ne pehati za nekakšnimi iluzijami. Videti moraš, kaj lahko res spreмениš in kaj je kratko malo tvoj značaj, s katerim se moraš sprijazniti. Toda, če kaj skleneš, kaj hočeš pri sebi spremeniti, potem moraš pri tem ostati. Če ne uspe, potem se moraš vprašati, ali si napačno začel ali pa si si zastavil previsok cilj. Potem si najprej zastavi skromnejše cilje. Toda vztrajaj pri začetem. In videl boš, da je vztrajnost poplačana. Angel vztrajnosti ti bo dal občutek: mogoče je, da se v meni kaj spremeni. Prijetno je, če vztrajam in ostanem pri stvari. Nisem kratko malo izroččen na milost in nemilost dejstvom. Dá se nekaj napraviti. In zau-paj v to, da nisi sam. Če bi rad odnehal, poglej okoli sebe! Potem boš poleg sebe videl angela vztrajnosti. Ne bo se umaknil od tebe, dokler tvoje življenje ni dobilo trdne osnove, dokler nima obstanka in trajnosti.

SPLAV KOT ČLOVEČANSKA PRAVICA

San Francisco (AICA): Škof iz San Francisca, msgr. Baldomero Carlos Martini, je izjavil, da „življenje kot sad ljubezni ni cenjeno v toliko otrokih, ki ne zagledajo sonca, ker jih ne pustijo, da bi se rodili“. Opozoril je na „napad na življenje, ki ga hočejo vsiliti celo kot človečansko pravico: splav, odvraten zločin, ki kliče v nebo in ugonablja človeštvo“.

Dejal je, da „Otrok Bog oznanja evangelij življenja, ki je zmeraj vrednota za vse: za otroke, ki so na tem, da se rodijo, a so tolikokrat žrtve manipulacije; za mladostnike, prizadete zaradi drog, alkohola in permisivnosti; za ostarele, še posebno za upokojene z nizkimi plačami, ki so prepuščeni samim sebi in danes - novi reveži“. „Otrok Bog — je izjavil — se je hotel roditi in rasti v družini, in za ta božič, ozirajoč se na vsak dom, jim oznanja evangelij družine, prave družine, ne takšne, ki jih hočejo vpeljati nekateri zakoni in neke ideologije in modeli. 'Pravice' nekaterih moških ali žensk ne smejo zapeljati družbe v kulturo degradacijo vseh“.

Mnogi v začetku leta ali v začetku tedna ali dneva kaj sklenejo. Navdušeni so nad kako knjigo, ki so jo brali. Zato bi takoj radi spremenili svoje življenje. Ali pa so slišali v kakem predavanju, kako lahko bolje izkoristijo svoj čas, kako lahko popravijo svoje napake. Tako se z vsem zagonom lotijo dela. Toda že po kratkem času popusti njihov zagon. Prizadevanje postane prenaporno, in odnehajo. Nenadoma ni nič več prijetno delati na samem sebi. Predvsem ne vidijo nobenega uspeha. Saj vse skupaj nima nobenega smisla. Saj vem, da nikoli ne bom napredoval. Toda s tem, da se odpovedo kakemu trdnemu sklepu, se odpovedo delu samega sebe. Samemu sebi ne zau-pajo več. Dvigajo roke. In tako se polagoma prikrade občutek nesmiselnosti. Saj vse skupaj nima nobenega smisla. Saj vse ostane po starem.

naj jo varuje." To je precej vse, kar se da odgovoriti na vaše vprašanje.

3. V eni adventnih pesmi pojmujemo: "Bog je bil zemljo preklel, greh ljudem nebesa vzela." Kako je treba to razumeti?

V prvi Mojzesovi knjigi (Genezi) je jasno povedano, da je Bog res zemljo preklel. Adamu je rekel po grehu: "Ker si poslušal glas svoje žene in jedel od drevesa, o katerem sem ti tole zapovedal: Ne jej od njega!" — bodi prekleta zemlja zaradi tebe!" V čem bo predvsem to prekletstvo, pa spet Bog sam: "V trudu boš živel od nje vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodila, in vendar boš moral poljsko zelišče jesti. V potu svojega obraza boš užival kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, ker si vzeta iz nje; zakaj prah si in v prah se povrneš" (3,17-19). Da res zemlja ni več raj, kot je bila

Bazilika Naše Gospe Pomočnice

(Nuestra Señora del Socorro)

METKA MIZERIT

Zgodovinski spomin

Ko so leta 1947 prihajali prvi Slovenci v Argentino, je gospod Janez Hladnik zaprosil kardinala msgr. Copella, da bi po cerkvah smeli narediti nabirko za begunce. Kardinal, velik dobrotnik Slovencev, je dovolil in prvo nedeljo sta se g. Janez Hladnik in lazarist g. Lado Lenček oglasila v baziliki "Socorro". Gospod Hladnik je na priznanci prosil pomoči in pri eni sami maši sta nabrala tisoč pesov. Obiskala sta še druge cerkve, z večjim ali manjšim uspehom. Omembe važna je cerkev sv. Mihaela, kjer je bil župnik škof msgr. Miguel de Andrea in so prošnjo za pomoč oddali tudi po radiu, kamor je bil priklopljen mikrofona na priznanci. To opisuje msgr. Janez Hladnik v svoji knjigi „Od Triglava do Andov“.

Naš tehnični urednik Stane Snop pa mi je pripovedoval, da sta dobila z mamo v župnišču fare "Socorro" l. 1949 prvo delo v Argentini; mama kot kuharica, on pa za vratarja. V začetku so se tam oglašali slovenski duhovniki, ki so prihajali s transporti iz avstrijskih taborišč, in v cerkvi tudi maševali.

Tega sem se spomnila, ko sem se podala na ogled. Bazilika stoji v "Barrio Norte", bogatem severnem predelu mesta, na križišču ulic Suipacha in Juncal. Mestni trušč in divji promet na aveniji 9 de Julio me vznemirjata. Ko stopiš v cerkev, te obda tihota in mir; tu prebiva Bog. Oglekala sem si cerkev in odšla v župnijsko pisarno, da bi dobila zgodovino in opis templja. Tajnica me je prijazno sprejela; zgodovine in opisa bazilike pa nimajo, mi je razložila. Podarila mi je lično spominsko zgbanko s slikami in skopimi podatki. Iz tega in raznih drugih virov ter mojega ogleda cerkve je nastal sledeči opis.

Kratka zgodovina

Po stari, nabožni legendi je v mestu Palermo živela vdova s svojim malim sinkom. Pobič je bil poreden in je ma-

teri povzročal težave in skrbi. Ko je nekoč zopet nagajal, je nepotrpežljiva mati zavpila, naj ga vzame vrag. V tistem trenutku se je pojavil demon in iztrgal dečka materi iz rok. Nesrečna mati, prestrašena in skesana, je vpila: „Presveta Devica, pomagaj mi!“ Tedaj se je prikazala Devica Marija; v levi roki je držala Dete Jezusa, v desni pa palico, s katero je pregnala hudobca. Ubogi materi je vrnila otroka in naročila, naj dela pokoro in naj nikdar več ne izgovori prekletstva.

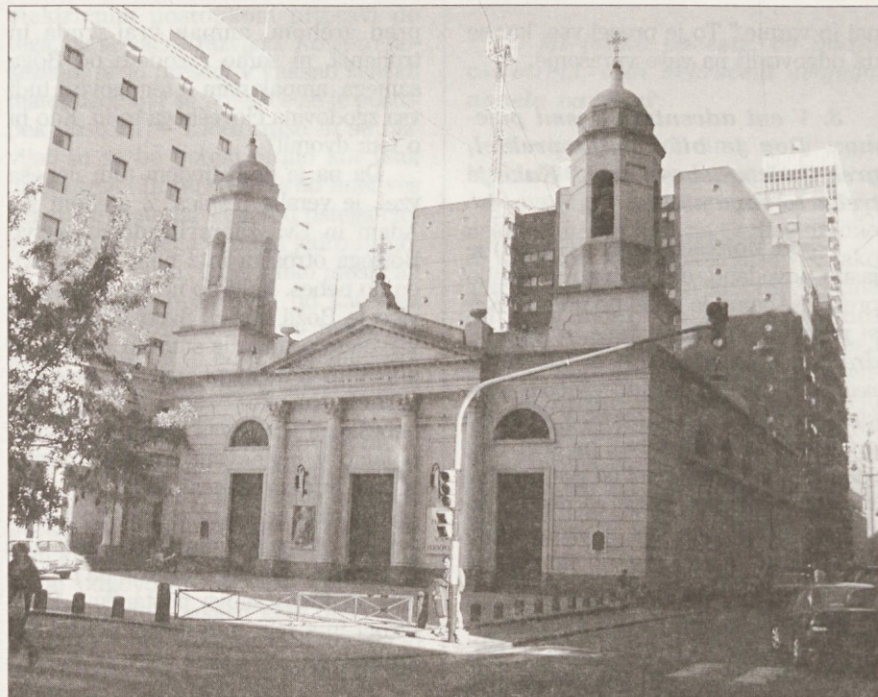
Naslednjo noč se je Devica prikazala priorju avguštinskega samostana v Palermo. Povedala mu je o preteklem dogodku in mu naročila, naj sezida kapelico posvečeno Devici Pomočnici. Rekla mu je, naj pove vernikom, da jih v težavah ne bo nikoli zapustila, če se bodo obračali k njej s tem naslovom. Do tu legenda.

Očetje avguštinci so razširili pobožnost do Device Pomočnice tudi na

otok Mallorca, kjer jo prebivalci častijo od leta 1496. Najbolj verjetno je, da so naseljenci iz Palerma ali Mallorke prinesli to pobožnost v Buenos Aires. Kip Device Pomočnice je bil najprej v majhni kapelici ribičev ob obali. Leta 1750 je španski vitez, Don Alejandro del Valle, podaril Cerkvi parcelo z namenom, da sezidajo svetišče Devici Pomočnici. Tu stoji danes bazilika. Župnija je med najstarejšimi v mestu; ustanovljena je bila leta 1769. Prvi župnik, Felix Soloaga, je prišel šele leta 1783. Prvotno cerkev so večkrat povečali in prenovili. V današnji obliki je bila dokončana, leta 1855. Slovesno jo je blagoslovil, leta 1896, buenosaireski nadškof msgr. dr. Uladislao Castellanos. Papež Leon XIII. jo je leta 1898 razglasil za manjšo baziliko.

Baziliko danes obdajajo visoke stavbe, da je kakor izgubljena med modernimi stolpnici. Zidana je v preprostem kolonialnem slogu, pročelje krasijo štirje stebri. Nad vhodom je trikotni čelni nadzidek; ob straneh pa dva stolpa, ki ne presegata višine desetega nadstropja sosednjih stavb.

Notranjost je triladijski prostor v bogatem baroku. Tudi vsi prvotni oltarji so prekrasen baročni slog; trije so novejši, na žalost brez smisla za skladnost s starejšimi. Središčno ladjo ločijo od obeh stranskih močni stebri in oboki. Prednja dva se pred prezbiterijem dvigneta v kupolo. Cerkev je te-

mačna; v oknih so lepi vitraji. Poslikana je s podobami iz Jezusovega življenja. (Nihče pa mi ni vedel povedati, kdo je cerkev načrtoval, poslikal, izdelal vitraje).

Glavni oltar je čudovit; krasijo ga stebrički iz zelenega malahita. V osrednji niši je kip Device Marije, v stranskih pa sv. Jožefa in Jezusa Kristusa.

V levi stranski ladji, od vhoda proti prezbiteriju so sledeči oltarji: v prvem sta kipa Device Marije in sv. Jožefa in predstavljata zaroko. Poleg sta še sv. Roza iz Lime in sv. Marko. Spodaj v stekleni omarici pa je trpeči Kristus. Na naslednjem oltarju so jaslice. Potem sv. Anton, ob njem pa sv. Alojzij Gonzaga in sv. Peter. Na lepem, novejšem oltarju sta kipa presvetega Srca Jezusovega in presvetega Srca Marijinega. Potem je Kalvarija; Kristus na križu, Mati Marija in sv. Janez Evangelist.

Nad desno stransko ladjo je manjša kupola. Tu je oltar s Križanim. V naslednjem kip Device Marije; ob njej nadangel Mihael in sv. Janez Vianney. Spodaj pa steklena omarica in Praški Jezušček. Naslednji oltar je posvečen Mariji Rešiteljici jetnikov. Spremljata jo sv. Marta in sv. Kajetan. Potem je lurska Mati Božja z Bernardko. V zadnjem oltarju ob vhodu je sv. Vincencij Pavelski. Družbo mu delata sv. Terezija Deteta Jezusa in sv. Rita.

Še enkrat sem se razgledala po cerkvi. Mojo pozornost so vzbudile lepe lesene spovednice, enkratna rezbarska umetnost. Tudi za njihov izvor nisem

Ruska Cerkev zahteva več respekta pred religijo v EU

(kap) - Bodoča ustava Evropske unije naj bi omenjala krščansko dediščino Evrope. To je v pismu predsedniku konventa EU Valeryju Giscardu d'Estaingu zahteval vodja zunanjega urada moskovskega patriarhata, metropolit Kiril. Ruska pravoslavna Cerkev da se zanima za izdelavo nove evropske ustave, ker bo ta pravilnik kmalu oblikoval življenje mnogih evropskih dežel vključno z njihovimi pravoslavnimi prebivalci, pa tudi odnose med EU in njenimi vzhodnimi sosedi. Metropolit je zapisal: „Evropa, ki zavrača religijo in predvsem krščanstvo kot enega svojih fundamental-

zvedela.

Pokleknila sem pred glavni oltar. Tu je napis: „Tesno me objemi, ostati hočem pokončen.“ Mariji sem pripočila svoje osebne in družinske skrbi, našo skupnost in vso Argentino. Poslovila sem se od lepega, tihega svetišča in se spustila v mestni vrvež.

Hotela sem obiskati še cerkev sv. Mihaela. Ko sem prišla do svetišča, je bilo, žal, zaprto in vrata železne ograje zaklenjena. Velik napis nad vrati prosi darove za obnovo cerkve, ker se podira. Omet odpada, stene pokajo; predstavljalo je nevarnost za vernike. Zaprta cerkev sv. Mihaela je simbol verske krize v Argentini.

nih življenjskih izvirov, za mnoge ljudi, ki živijo v Uniji, ne more biti prava domovina.“

Metropolit Kiril je poudaril, da se pozicija moskovskega patriarhata v pogledu na prvi delni osnutek evropske ustave v glavnem ujema s stališči grške pravoslavne Cerkve, Komisije katoliških škofovskih konferenc prostora EU (ComECE) in Evangeličanske Cerkve v Nemčiji (EKD). Priznanje krščanske dediščine — „poleg drugih verskih tradicij in sekularnih idejnih zgradb“ - bi pomagalo, da bi preprečili, da se „vrednote Unije razlagajo enostransko“.

Hkrati se je vodja zunanjega urada patriarhata zavzel tudi za to, da bi ustanovili posvetovalni mehanizem med verskimi skupnostmi in organi EU. Prav tako naj bi se jasno poudarilo, da je ureditev odnosov med Cerkvijo in državo zadeva posameznih držav članic. Ta določitev se lahko zgodi s prevzemom „amsterdamske izjave“ (apendiks 11 amsterdamske pogodbe) v ustavo.

Cerkvam ne gre pri njihovih stališčih do osnutka ustave za „ozke lastne interese“, je podčrtal metropolit. Pač pa je za Cerkev odločilna skrb za prepričanje in življenjski slog vernikov v bodoči Evropi. Mnogi ljudje imajo vtis, da se religija reducira na zasebno stvar; vidimo nevarnost ideologije, ki se izključno osredotoča na zemeljski blagor Evropejcev, njihov gmotni napredek in svobodno samouresničevanje brez odnosa do moralnih vrednot.

V osnutku ustave imenovane vrednote kakor človeško dostojanstvo, svoboda, oblast prava, toleranca in solidarnost so razveseljive, je poudaril vodja zunanjega urada moskovskega patriarhata. Vernike pa skrbi interpretacija teh vrednot, če gre za praktične odločitve na primer na področju zakona in družine, biomedicinskega raziskovanja, informacijske in kulturne politike. Na ravni Unije da so stalno prizadevanja, da sprejema odločitve, ki se ne skladajo z verskimi in filozofskimi prepričanji nekaterih narodov.

Na splošno obstaja vtis, da so za osnutek ustave značilne v prvi vrsti vrednote „antropocentričnega humanizma“, versko-narodne vrednote pa stopajo v ozadje. Vera, sveti kraji, možnost živeti integralno versko življenje, ideja domovine pa za mnoge ljudi niso manj pomembni kot materialna blaginja, zdravje in zemeljska sreča.

Nedelja

Krasen kip
Žalostne
Materi Božje
na atriju
bazilike
Nuestra Señora
del Socorro

Ali se bova pri devetdesetih še imela rada?

koli niti malo pojemala. Rekel bi celo, da se je bogatila dan za dnem z vsem, kar sva doživela, z vsemi skupnimi spomini in z vedno globljim medsebojnim poznavanjem.

Jana: Ali sva bila ustvarjena drug za drugega? Ne vem, ali je to najbolj posrečeno vprašanje. Prej bi rekla, da sva se drug za drugega ustvarila. Skupaj sva se gradila. Imava velikansko srečo, da sva še oba živa in da nisva preveč bolehnata. Ne vidim več dobro, mož ne sliši dobro, toda res je, kakor nama je rekel pred kratkim nek prijatelj: „Tako sta povezana, da ne potrebujeta več kot en par oči in en par ušes!“

Iz revije On živi

PAPEŽ O POMENU ZAKONSKE ZVESTOBE

Vatikan - Papež Janez Pavl II. je podčrtal načelo nerazvezljivosti zakona in dolžnost zvestobe zakoncev. Spričo sedanje „globoke krize zakona in družine“ mora biti prva zahteva cerkvenih sodišč, da si prizadevajo za ohranitev zakona, odstranitev zakonskih sporov in spravo med zakonci. To je poudaril papež Janez Pavel II. pri novoletnem sprejemu za sodnike in odvetnike vrhovnega cerkvenega prizivnega sodišča, Rimske rote. Celo mnogi kristjani danes ne razumejo več zakramentalnosti in Božjega izvora zakonske zveze med možem in ženo, je dejal papež v svojem pogovoru.

va naju, sva takrat, ko sva se poročila, vedela, da se v bistvenih pogledih strinjava: vera, družina, vzgoja otrok, prijatelji itd. Če je to urejeno, številne razprave enostavno odpadejo. Ostanjejo manjše težave, na katere naletimo v vsakdanjem življenju, vendar jih z resnično željo lahko vedno premagamo.

Na tem področju je bistvena iskrenost.

Zelo pomembno je, da si lahko poveva vse, da brez obotavljanja izpostavi probleme v želji, da bi skupaj našla resnico, s katero bova oba zadovoljna. Molč ni nikoli rešitev.

Marcel: Vprašali me boste, kako naj konkretno osrečim drugega? Tudi to je zelo preprosto. Potrebno je biti pozoren na majhne stvari. Izkoristiti vsako priložnost, da drugemu izkažemo pozornost in ga globoko spoštovati, kajti vljudnost je osnovno pravilo. Če temu dodate še kanček humorja, imate recept, ki ne more odpovedati.

Kakor vsi, sva tudi midva imela preizkušnje. Ne v samem zakonu, temveč zaradi toka življenja; najprej prva ločitev zaradi moje službe - takrat sva si pisala vsak dan, nato zdravstvene težave moje žene, zaradi katerih je po rojstvu tretjega otroka ostala tri mesece v postelji. Dvakrat zaporedoma naju je ločila vojna in tedaj, razen dveh razglednic mesečno, dopisovanje ni bilo mogoče. Potem še propad mojega podjetja. Toda preizkušnje niso nikoli ogrozile najine povezanosti. Nasprotno, še bolj so jo okrepile.

Jana: Največji izvor najine povezanosti so otroci, sedaj pa še vnuki in pravnuki, ki jim posvečava vso najino ljubezen in skrb.

Marcel: Gotovo se je najina ljubezen razvijala v vseh sedemdesetih letih. To, kar sedaj čutiva drug do drugega, se razlikuje od zaljubljenosti po prvih srečanjih in od ljubezni v prvih letih zakona. Vendar ta ljubezen ni ni-

Marcel: Stara sva 89 in 90 let, poročila sva se leta 1925. Še vedno se ljubiva! Kako je to mogoče? Povem vam, da je mnogo bolj preprosto kot bi si človek mislil: vse je odvisno od tega, kako si ljubezen predstavljate. Ljubiti pomeni najti srečo, da lahko drugega osrečim. To je skoraj sebičnost. V tem trenutku naše lastne želje, ki bi lahko nasprotovale sreči drugega, niso več najpomembnejše. In če vse stavite na srečo drugega, ni razloga, da ne bi trajalo.

Jana: Zagotovo, do neke mere moramo pozabiti nase, kar ni vedno lahko. Nekatera vprašanja lahko postanejo izvor hudih nesoglasij. Kar zade-

Ob 100. obletnici rojstva DR. TINETA DEBELJAKA

METKA MIZERIT

"Pa ste bili v Škofji Loki?" me je vprašal dr. Tine Debeljak po mojem prvem obisku v Sloveniji.

"Ne, v Škofji Loki pa nisem bila," sem mu odgovorila.

"No, potem pa niste bili v Sloveniji," mi je rekel.

Malo sem se nasmehnila, saj sem vedela, da ni mislil čisto tako. Spoznala pa sem, kako je dr. Debeljak močno ljubil svoje rojstno mesto, kjer se je rodil 27. aprila 1903. Njegov dom je bila starodavna mestna hiša pri Jamniku. Mama, Marija Hafner, je bila iz znane loške družine. Oče, Valentin Debeljak, pa je prišel v mesto iz hribovske vasi Na Logu v Poljanski dolini. Izredno nadarjen za gospodarstvo se je s pridnostjo in delavnostjo povzpел do trgovca, ki živili in deželnimi pridelki. V družini, ki je bila globoko verna, se je rodilo štirinajst otrok, doraslo jih je deset. Vsi so študirali, dekleta in fantje.

Dr. Debeljak je dokončal gimnazijo v Škofjovih zavodih v Šentvidu, kjer je tudi maturiral z odličnim uspehom. Vpisal se je na slavistiko v Ljubljani, kjer je dokončal dva semestra. Nadaljeval je študij v Pragi in diplomiral leta 1927. Potem je odslužil vojaški rok. S štipendijo je odšel na Poljsko v Krakov; tam je študiral poljsko literaturo in slovanske na splošno. Ko se je vrnil, je nekaj časa služboval v uredništvu revije Dom in svet. Potem je bil nastavljen kot profesor v Nikšiču v Črni gori. Tam je ostal do leta 1934, ko se je vrnil v Ljubljano, naredil profesorski izpiti in se poročil z gospo Vero Remec. Zaposlil se je v kulturnem uredništvu Slovenca in leta 1936 doktoriral z dizertacijo "Reymontovi Kmetje v luči književne kritike." Leta 1938, po smrti dr. Jožeta Debevca, je sprejel uredništvo katoliške literarne revije Dom in svet, ki je bila takrat v velikih težavah. Uspešno jo je vodil vse do konca leta 1944.

Med vojno ni poslušal ukaza partije o kulturnem molku in je še povečal kulturno dejavnost v zavesti, da je knjižnje delo v tem času še bolj potrebno. 3. maja je bil sprejet v slovenski parlament, tri dni potem pa se je preko Ljubelja umaknil na Koroško. Bil je v Vetrinju in Lienzu,

nato pa je preko gora odšel v Italijo. Živel je v Rimu, odkoder je odšel v Argentino. V Buenos Airesu se je izkrcal 19. marca 1948. Tu je bil zaposlen kot čistilec steklenic, nato pa je dobil mesto uradnika v cementni tovarni v Olavarriji. Leta 1954 je prišla iz Slovenije njegova žena gospa Vera, sin Tine ter hčerki Metka in Jožejka. Takrat se je naselil v Buenos Airesu ter si v Haedo sezidal lep dom. Tu je živel do svoje smrti 20. januarja 1989. Ni dočakal slovenske svobode; nje-no zlato zarjo pa smo že slutili.

Dr. Tine Debeljak je bil najodličnejši predstavnik slovenske politične emigracije in, kakor ga je imenoval prof. Alojz Rebula, patriarh slovenske emigracijske književnosti. Bil je pesnik, prozaist, književni zgodovinar, publicist in prevajalec.

Pesniti je začel že zelo zgodaj, kot gimnazijec. Svoje pesmi je objavjal v Mentorju, Križu na gori, Mladiki in predvsem v Domu in svetu. Ni jih izdal v skupni knjigi. Po slogu je neoromantik in ekspresionist. Njegovo najpomembnejše pesniško delo je ep „Velika črna maša za pobite Slovence“. Dr. Debeljak jo je napisal v Rimu leta 1946. Ko je v več-

nem mestu doživil veliki teden in hodil po krajih prvih mučencev, se je ustavil pri sv. Zenonu, kjer je cesar Dioklecijan dal pobiti vso legijo. Tu se je spomnil na pobite slovenske legionarje in domobrance; tu je začel svojo daritev in spravo. Po mnenju Kermavnerja sodi Maša med tekste, ki so najbolj pristno izrazili strašen čas in človekovo izgubljenost, ranjenost in veličino v njem. Maša je izšla kot prva leposlovna knjiga v Argentini, leta 1949, pri založbi Svobodne Slovenije pod psevdonimom Jeremija Kalin. Opremljena je z lesorezi Bare Remec (K. Mirtič).

Pesniška zbirka „Poljub“ je posvečena ženi in družini, ki je ostala v domovini, medtem ko pesnik blodi po širni pam-pi. Besedilo za oratorij „Friderik Baraga“ je dr. Debeljak napisal leta 1953, uglasbil ga je prof. Alojzij Geržinič. Za Marijino leto 1954 je izdal pesmi „Mariji,“ kjer opeva nekaj značilnih dogodkov iz življenja Matere Božje in prošnje k njej za ves slovenski narod. Nato je napisal še Kyrie eleison — Slovenski veliki teden, ki je njegova zadnja pesniška zbirka. Vse te zbirke je s slikami opremila Bara Remec. V Sloveniji so v ponatisu izšle: Črna maša, Poljub in Balantičev venec. Njegovе izbrane pesmi pa pri založbi Obzorja v Mariboru leta 1992 pod naslovom „Čolnar iz daljav.“ Obsežno študijo je napisal Denis Poniž. S to zbirko se je domovina poklonila zamolčanemu pesniku.

Tudi s prozo se je dr. Debeljak ukvarjal že kot dijak. Že kot petošolcu je dijaška revija Zora natisnila njegovo prvo delo: „Poetična proza o Koroški.“ V Argentini je napisal vrsto krajših novel pod skupnim naslovom „Črni Kamnitnik,“ kjer opisuje življenje staronaseljencev, s katerimi se je srečal v Olavarriji. Objavljal jih je v Zbornikih, Meddobju, Svobodni Sloveniji itd. Niso pa izšle v skupni knjigi.

Veliko kulturno nalogo je opravil dr. Debeljak kot prevajalec, omenimo le nekatera. Bil je poliglot, obvladal je skoraj vse slovanske jezike in iz njih prevajal najbolj predstavniška literarna dela. Predvsem se je zanimal za poljsko literaturo, saj je nekaj časa živel na Poljskem in jo študiral. Že v Ljubljani je bil tajnik Društva prijateljev poljskega naroda in prevedel vrsto del med njimi: Oče okuženih (Julijusz Slowacki), Himne in podobe na steklu (Jan Kasprowicz), Kitica (Adam Mickiewicz) itd. V Rimu je prevedel zbirko pesmi Poljske vojne in emigracijske lirike. Delo je izšlo v Buenos Airesu pod naslovom Žalost zmagoslavja.

Kot otrokom nam je mama ob večerih prebirala Pravljice Božene Nemcove, ki so izšle pri Slovenčevi založbi. Takrat si pač nisem mislila, da bom kdaj spoznala dr. Tineta Debeljaka, ki jih je prevedel iz češčine.

Iz ruščine je prevedel Puškinov Bahčisarajski vodomet; v Argentini pa še Pravljice 1 in 2. Kot samostojni knjižici sta izšli pri SKA.

Iz madžarščine je s sodelovanjem Vilka Novaka prevedel Tragedijo človeka; dramo, ki jo je napisal Imre Madach. Po nastopu komunističnega režima so jo tako uničili.

Posebne omembe je vreden njegov prevod Dantejeve Božanske komedije in sicer Pekla. O tem delu je napisal obširno študijo prof. Alojz Rebula in ga ocenil zelo pozitivno.

Gotovo je za nas najvažnejši njegov prevod argentinske epske pesnitve Martín Fierro, ki ga je napisal José Hernández. S prevajanjem je dr. Debeljak pričel kmalu po prihodu v Argentino in ga tudi razmeroma hitro dokončal. Sam piše, da ga je prevajal noč in dan ter končal v pol leta nenehnega napora. Želel je iz velemesta na deželo, kjer bi prišel v gavčevsko okolje. Zato je tudi sprejel službo v Olavarriji, kjer je bila še leta 1866 utrjena obmejna postojanka proti Indijancem. Prevod je kasneje popravil in dopolnjeval. Izšlo pa je šele dvajset let potem, leta 1970, v zelo bogati opremi. Izdajo sta omogočila slovenska mecena. Dr. Debeljak je postal član Društva prevajalcev Martina Fierra, kjer so ga zelo cenili in upoštevali.

Dr. Debeljak je bil tudi spreten organizator. Kot študent je med počitnicami deloval v Prosvetnem društvu v Škofji Loki. Kasneje, že kot profesor, je skupaj z dr. Pavlom Blaznikom in prof. Franceom Planino ustanovil Škofjeloški muzej, ki ima danes prostore na gradu. Ob 40-letnici so ustanovni člani dobili medalje; dr. Debeljaka pa so namenoma prezrli. Šele nekaj let pred smrtjo so popravili to napako in mu poslali medaljo.

Leta 1938 je v rojstnem mestu pripravil uprizoritev Škofjeloškega pasijona na besedilo patra Ramualda iz leta 1721. Veličastna prireditev je popolnoma uspela in meščani so začeli misliti, da bi se dalo iz tega napraviti „slovenski Oberammergau.“ To zamisel je preprečila vojna.

Ob prihodu v Argentino je dr. Debeljak postal kulturni referent pri Društvu Slovencev, kasneje Zedinjeni Sloveniji. Bil je soustanovitelj Balantičeve literarne družine in Igralske družine Narte Velikonja;

dalje ustanovni član Slovenskega planinskega društva in prvi urednik glasila Gore.

Gotovo pa je najpomembnejše njegovo organizacijsko delo pri Slovenski kulturni akciji. Bil je med ustanovnimi člani, dolga leta podpredsednik in urednik Glasa. Po znani krizi v SKA je postal predsednik, mesto, ki ga je upravljal dolgo vrsto let. Tu je uredil vrsto knjig in napisal študije o raznih delih med njimi: Moj svet in moj čas — Ivana Preglja; uvod v pesniške zbirke Franceta Balantiča, Hribovska, Kosa, v zbirko novel Velikonja, Majcna, Kunstlja itd. Pisal je študije in opremil izdaje knjig Kocipra, Krivca, Mavserja in druge. Objavljal je svoje eseje v revijah Meddobje in Vrednote, kamor je pisal razprave o Mickejewiczu, Ševčenku, Javorniku. Pogosto je predaval na večerih Slovenske kulturne akcije.

Vse svoje življenje je bil dr. Debeljak pokončen demokrat. Bil je član Narodnega odbora in zgodovinske Slovenske ljudske stranke. Svoje kulturne in politično-ideološke članke je objavljaval v Svobodni Sloveniji in v Zbornikih. Posebej se je bavil in študiral komunistično revolucijo v Sloveniji, o kateri je priobčil več člankov. V uredništvu Svobodne Slovenije je delal štirideset let, njegov sin Tine je ocenil, da je bilo uvodnikov in raznih člankov v Svobodni Sloveniji in Zbornikih okrog devetsto.

Veliko je pisal tudi v revijo Duhovno življenje. Že od naselitve dalje je objavljaval v njej članke kulturne in verske vsebine, predvsem ob obletnicah rojstva ali smrti znanih književnikov, dalje eseje ob izidu knjig, pa tudi krajše novele in črtice. Bil je reden dopisnik pri naši verski reviji in nikoli ni odrekel sodelovanja.

Pisal je tudi za razne nastope in prireditve v naših ustanovah. Dr. Debeljak je bil častni član Slomškovega doma v Ramos Mejiji in Našega doma v San Justu.

Poleg vsega dela, ki ga je opravil med nami, pa je bil tudi to, kar je študiral, namreč profesor. Poznanstvo z Ukrajinci mu je omogočilo, da je bil v Buenos Airesu ustanovljen slovenski oddelek Katoliške univerze sv. Klemena v Rimu. Tu je za Ukrajince v španščini predaval slovanske književnosti, za Slovence pa zgodovino, slovensko in primerjalno književnost. Za nas Slovence je bil srce in duša te ustanove. Odličen profesor, ki je obvladal svojo snov tako, da je kar kipelo iz njega. Komaj smo ga dohajali. Studentje smo občudovali njegovo znanje, še bolj pa ljubezen do slovenske-

Družina kot „zibelka človečnosti“

Manila - V Manili, glavnem mestu Filipinov, je letošnjega januarja potekalo svetovno srečanje družin. Srečanje se je končalo v nedeljo, 26. januarja. Pri sklepem bogoslužju je bil „virtualno“ navzoč papež Janez Pavel II, ki je udeležencem spregovoril preko satelita. Pravičnost v družbi je odvisna od tega, da že otrok v družini doživi pravičnost, to se pravi, da mu je v družini dano to, kar mu gre, namreč ljubezen. Tako sta glavno misel kongresa opisala nemška zakonca Michaela in Johannes von Heereman. Na srečanju v Manili je bilo poudarjeno, da je družina kot „zibelka človečnosti“ nenadomestljiva.

Otto von Habsburg o ustavi EU

Dunaj - Otto von Habsburg, starostni predsednik parlamenta EU, je zaskrbljen nad odporom proti sklicevanju na religijo v ustavi EU. V časopisu „Die Presse“ (20. 2.) je Otto von Habsburg zapisal, da bo brez „priznanja Vsemogočnega“ Evropa v kratkem času zabredla v grdoto socialističnega realizma Sovjetske zveze. Vsa prizadevanja Evropskega konventa so brez vere v Boga „nesmiselno delo“, ker potem manjka „duša“ evropskega kontinenta. Če posadimo človeka „na prestol Vsemogočnega“ je vse obsojeno na neuspeh.

Bled — Ob čistilni akciji Blejskega jezera, v kateri je sodelovalo 350 udeležencev, so potapljači iz vode potegnili 3,5 tone različnih odpadkov, predvsem pločevink in steklenic. V okviru akcije so pripravili tudi sejem rabljene potapljaške opreme. (Ave Maria)

ga jezika in slovenstva sploh.

To je le skromen oris kulturnega dela, ki ga je opravil dr. Debeljak, za kar je dobil več odlikovanj. Končno se mu je poklonila tudi domovina, ko so na njegovo rojstno hišo vzdali spominsko ploščo in v Škofji Loki pripravili simpozij, ki naj bi osvetlil njegovo duhovno podobo.

Dr. Debeljak je bil, ob vsej svoji duhovni veličini, skromen in plemenit, do konca zvest krščanskemu prepričanju in slovenstvu. Spominu dobrega človeka, velikega Slovenca, pokončnega kristjana in ponosnega loškega meščana se hvaležno klanja tudi revija Duhovno življenje, katere zvest sodelavec je bil. ■

Freske v zunanji kapeli cerkve Marije Kraljice miru na Kureščku

(6)

Umetnostni kritik Komelj ugotavlja, da se je Lojze Čemažar v poslikanju notranjih sten kapele usmeril v „uglašeno sintezo med spoštljivo zazrtostjo v tradicijo in sodobno ustvarjalnostjo, v kateri se je slikar v necerkvenih delih že poprej izkazal. Njegova ustvarjalna individualnost pa se v taki poslikavi, ki je tipološko blizu tako srednjeveškim kompozicijskim in drugim likovnim prijemom kot nazarenski blagosti 19. stoletja in Kregarjevi umirjenosti ali poekspresionistični togosti v glavnem bolj plastičnega Toneta Kralja, samoumevno oglašča predvsem v osebno jasno prepoznavnem, a v 'idealistično' nadosebnost usmerjenem izrazito nežnem in strogo racionalno likovnem izrazu.“

Osrednja vsebina freske na tretji steni (pravzaprav na segmentu nad obširnim lokom, ki je vhod v kapelo) je svatba v Galilejski Kani. Slikar Čemažar razlaga naslikan motiv, katerega v barvnem tisku objavljamo na platnicah:

„Kakor je po eni strani Jezusov prvi čudež, ki ga stori na pobudo svoje Matere Marije, napoved velike noči, se po drugi strani razodeva Marijina pomoč, ki se kaže v vlogi sredništva med Bogom in ljudmi. Marija vidi, prosi in pomaga. Ve, kaj more storiti Sin in kaj mora storiti človek, da bi mogel sedeti pri mizi odrešenih. Jezus se nam izroča, hkrati pa z roko, položeno na prsi, kaže na uro - njegovo srce, ki bije za ljudi.“

Na nasprotni strani je upodobljen čas te velike ure, ki jo v Kani Gospod napoveduje z besedami: „*Moja ura še ni prišla.*“ Kakor je tu v obilju odžejal svate, je ob svoji uri, ko je vedel, da je že vse izpolnjeno, rekel: „*Žejen sem.*“ Potem, ko je bilo njegovo Srce, ki ni nič prihranilo zase, prebodeno, je odprlo človeštvu vrata v večno življenje in izlilo svoje neskončno usmiljenje. Simbol Božjega Jagnjeta nad Jezusom in Marijo nakazuje vsebinsko povezanost med tem delom in ostalimi deli freske. Z darom čutenja s Kristusom so pri omizju zbrani svetniki in svetnice, mučenke in mučenci in - kot na vsej freski - tisti, ki po njegovih volji dopolnjujejo bridkosti Jezusove ure in povezani z njim soodrešujejo svet.

Desna stran: Ob Jezusu in Mariji imata na svatbi glavno vlogo seveda nevesta in ženin. Zraven je mladenič, ki v stekleni posodi prinaša vodo, da bi napolnil vrče. Na tej freski predstavlja njegovo vlogo študent **Viktor Rojic**, rojen v Dornberku (1908-1942), ki je potem, ko je dr. Lambertu Ehrlichu (naslikan ob škofu Antonu Vovku) ministriral pri sveti rmaši, skupaj z njim ob istem času padel pod strelji nasprotnikov vere in Cerkve. Dar Gospodove ljubezni nosijo in premišljujejo v svojem srcu asketi, svetniki odpovedi: sv. Anton Puščavnik z zvitkom Svetega pisma ter palico s križem v obliki črke T in zvoncem (250-356), sv. Nikolaj iz Flüe, švicarski narodni svetnik, upodobljen s kruhom življenja, kruhom močnih (1417-1487), in sv. Bruno, ustanovitelj kartuzijanov (ok.1030-1101), ki ima ob sebi simbol reda: svet, na katerem stoji križ, in okrog njega sedem zvezd. Čisto v desnem oglu zgoraj je naslikan **dr. Janez Gnidovec**, svetniški kandidat in škof v Skopju, rojen v Velikem Lipovcu na Dolenjskem (1873-1939).

Leva stran: K Jezusu prihajajo otroci in ubogi. Sv. Vincencij Pavelski, redovni ustanovitelj lazaristov (1581-1660), prinaša k mizi najdeno dete. Spremlja ga deček z opornico. Ob svojem velikem vzorniku je upodobljena usmiljena sestra sv. Katarina Labouré (1806-1876), ki ji je bilo po Mariji zaupano poslanstvo, da poskrbi za kovanje in širjenje čudodelne svetinje s podobo Marije na eni strani in s podobo Jezusovega in Marijinega Srca na drugi. V isti vrsti je ob njej lik **sv. Eme Krške** (ok.983-ok.1045), plemenite žene in naše svetnice. Spredaj pred vrči se s cvetjem v naročju izroča Jezusu in Mariji v gesti osebne darovanja za sveto Cerkev, duhovnike in za zveličanje duš **Cvetana Priol**, rojena v Mariboru (1922-1973). Ob njej je podoba sv. Marije Mazzarello (1837-1881), soustanoviteljice (skupaj z Janezom Boskom) reda Hčera Marije Pomočnice. Deklica pred njo predstavlja blaženo Lauro Vicuña (1891-1904), ki je ob sestrah reda Hčera Marije Pomočnice postala vredna osebne darovanja za čistost. Za lepoto in neskalsenost svojega redovniškega življenja sta v brutalnosti vojne umrli

NOVICE

2002 šest milijonov romarjev v Lurdu

Pariz - Po poročanju francoskih medijev je lansko leto obiskalo francoski romarski kraj Lurd okrog šest milijonov romarjev. Število se približno ujema s podaki iz prejšnjih let. Več kot 870.000 ljudi se je udeležilo organiziranih romarskih potovanj. Med njimi je bilo več kot 64.000 bolnikov. Povečalo se je število neorganiziranih romarjev. Največ romarjev je iz Francije (dva od petih), več kot četrtina pa iz Italije. Okrog sedem odstotkov je Špancev, manj kot po pct odstotkov pa jih pride iz Vclike Britanije in Nemčije. Leta 2008 bo Lurd obhajal velik jubilej: 150 let prikazovanj. Žc zdaj se nanj pripravljajo.

500-letnica prve maše v Ameriki

TEGUCIGALPA — V Tegucigalpi v Hondurasu bodo 14. avgusta praznovali 500-letnico prve maše v Novem svetu — Ameriki. Slovesnost bo vodil papežev odposlanec kardinal Nicolas Rodriguez, nadškof iz Santa Dominga v Dominikanski republiki. Prva maša na ameriški celini je bila med četrtim in zadnjim potovanjem Krištofa Kolumba, ki je v Hondurasu pristal 20. julija 1502 in 14. avgusta prišel do današnjega mesta Punta de Castilla, kjer bo letošnja slovesnost. (*Ave Maria*)

Krizina (Jožefa) Bojanc (levo ob robu slike), rojena v Šmarjeti (1885-1941), in **Antonija (Jožefa) Fabjan** iz Malega Lipja pri Žužemberku (1907-1941), sestri reda Hčera Božje ljubezni, ki pripadata petim t.i. drinskim mučenkam.

Iz spodnjega levega dela slike se k Jezusu in Mariji približuje študent medicine, **Jaroslav Kikelj**, rojen na Opčinah pri Trstu (1919-1942), ki je moral kot zavzet pričevalec krščanskega življenja, vere in veselja, mlad umreti pod strelji. Vsak dan se je pri sveti maši udeleževal Gospodove gostije.

V levem gornjem oglu je upodobljen škof **dr. Anton Bonaventura Jeglič**, rojen v Begunjah na Gorenjskem (1850-1937). Kot pastir krajevne Cerkve se je zavzemal za češčenje Jezusovega Srca in vernikom priporočal posvetitev neskončni Božji ljubezni.“

V prihodnji številki DŽ bo opis četrtne stene in konec članka.

Zanimiva in pestra življenjska pot mons. Janeza Hladnika

(4) Hladnikovi sodelavci

Na Paternalu je imel g. Hladnik tri družine, kamor je prišel kot domov.

Lakner iz Bele Krajine, njegova žena in vseh pet hčera so bili steber službe božje na Paternalu. Drugi je bil Ciril Jekše z Vipavske, organist, velik narodnjak, sicer sokol, toda veren mož. Od prvega dne je prevzel skrb za petje in z nepopisno zvestobo vzdržal preko vseh ovir in težav. Vodil je deklški, moški in mešani zbor na Paternalu ter mešanega na Avellanedi. Tretji sodelavec je bil Suban, ki je bil slovenski paternalski starosta, menda eden prvih, ki si je zgradil lasten dom.

V prvih letih je našel posebno zavetje in pomoč pri dveh družinah, ki sta mu pomagali pri upravi "Duhovnega življenja": Trampuž in Mislej, ki sta živeli blizu tiskarne.

"Če bi pa hotel naštetih vse sodelavce iz mesta in bližnje okolice ter tiste, raztresene po vsej republiki," je zapisal v svoji knjigi, "bi moral napisati celo knjigo."

Kmalu po prihodu v Argentino je prišel v stik s slovenskimi usmiljenkami sv. Vincencija Pavelskega. Med temi je bila posebno znana s. Odila, ki je bila nastavljena v bolnišnici Alvear in je skrbelo tudi za slovenske bolnike. Tam je našel tudi s. Oktavijo, ki je imela pozneje na skrbi paviljon v bolnišnici Ramos Mejia, kamor smo se zatekali tudi "novi" naseljenci po pomoč. Po drugih bolnišnicah so bile še druge Slovenke: s. Flora, s. Marija, s. Marta, s. Prudencija in rodna sestra s. Odile, s. Ana. S. Odila je postala g. Hladniku tudi oporna točka za organiziranje slovenskih romanj in prireditelj, saj je znala pridobiti Slovence ugoden ugled in prijateljstvo med vplivnimi argentinskimi krogi.

Kaplan na Floresu

G. Hladnik je bil dve leti kaplan pri Sv. Antonu. Dobro se je navadil kraja in ljudi in bil je zadovoljen kljub župniku, ki je ob mesecu vedno tarna, kako je trda z denarjem in mu po možnosti manj plačal kot pa sta bila domenjena. Usodno pa je bilo zanj to, da ga je župnik začel sumiti, da mu krade denar. V porodnišnici je bilo namreč mnogo krstov

in porok. Ni si mogel misliti, da je Hladnik delal vse to za "božji lon". Nekega večera, ko se je Hladnik vrnil pozno domov, mu pove sobrat kaplan: "Tu imam zate župnikovo naročilo." Bila je kuverta, mesečna plača in sporočilo: "Te ne potrebujem več. Od jutri naprej si razrešen službe." Ko je šel drugi dan h generalnemu vikarju, ga je tudi ta neprijazno sprejel. Šele pozneje, ko je zvedel, kako je do tega prišlo, je generalnemu vikarju pojasnil, kako je bilo. Ne le da ni ničesar dobil pri tistih krstih in porokah v porodnišnici, kolikokrat je dal ljudem še denar, ko jih je videl v pomanjkanju!

K sreči je kmalu prišel do ureditve svojega položaja z župnikom na San José de Flores, kjer je prej že večkrat maševal. Tako je dobil na Floresu 17. aprila 1937 lepo sobico in spovednico št. 4, v kateri je bil navadno od 6. do 10. ure, ko je imel sv. mašo. Po svoji končani dolžnosti tako v nedeljo kot na delavnik je z vsem časom svobodno razpolagal za delo med slovenskimi rojaki.

Škof Gregorij Rožman in Janez Hladnik l. 1949 na pokopališču na Chacariti (Foto Ljotz Erjavec)

Kongres Kristusa Kralja v Sloveniji

Po veličastnem evharističnem kongresu leta 1934 v Ljubljani so tam začeli s pripravami za kongres Kristusa Kralja. Znani duhovnik Janez Kalan je izdal najprej slovensko, potem pa tudi nemško knjigo „Kristus Kralj“. G. Hladnik se je lotil prevajanja te knjige tudi na špansko. Nekatero odlomke je objavil v argentinskih katoliških publikacijah, a dela ni dokončal. Domenil se je z msgr. De Andreom, da vodi za to priložnost romanje v Ljubljano. Potovalna agencija EVES je pripravila primerno propagando in tako je kazalo, da bo uspeh romanja v Evropo kar lep.

Toda Hitlerjevo početje je zasejalo nemir v svetu. Priključitev Avstrije, Sudevov in nadaljnje grožnje so povzročile preplah v Argentini. Tako je bilo to romanje v Evropo odpovedano in g. Hladnik je moral pozabiti na obisk Slovenije.

Kljub vsemu pa sta ob ljubljanskem kongresu hotela Hladnik in Kastelic storiti kaj v čast Kristusu Kralju. V povezavi s Katoliško akcijo in s posebnim razumevanjem škofijskega asistenta msgr. Di Pasqua, pozneje škofa v San Luisu in gostoljubnega zaščitnika slovenskega semenišča skozi več let, sta objavila skoro v vseh argentinskih časopisih in revijah poročilo o kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. V cerkvi sv. Jožefa na Floresu je bila tisti dan slovesna maša, pri kateri je pel slovenski pevski zbor, g. Kastelic je maševal, g. Hladnik pa pridigal.

Gospod Jože Kastelic

Bil je najprej kaplan na Jesenicah in potem župnik v Rovtahn nad Jesenicami. Od tam je šel v Francijo kot izseljenki duhovnik in slednjič leta 1933 v Argentino. Tu je zastavil tako na široko, da je hitro spoznal, da ne bo mogel vsega, zato je vabil in slednjič tudi sam šel domov, da pridobi sodelavcev. Ob njegovem vabilu v ljubljanskem časopisju je dozorel tudi Hladnikov sklep, ki je odšel v Argentino prav tedaj, ko je bil Kastelic v Sloveniji.

G. Hladnik je tu začel popolnoma samostojno pot, kot je

pač vedel in znal. Po njegovem mnenju Kastelic ni razumel primorskih rojakov tako kot jih je on. Po svojem značaju in tudi politično se ni ujema z mišljenjem Primorcev, ki so bežali pred fašizmom in gledali v Jugoslaviji svojo rešitev. Tako si je Kastelic ustvaril v Argentini strupenih nasprotnikov, kakor je imel tudi velike vnetih somišljenikov.

V zaupnem pismu je Hladnik pisal p. Kazimiru, naj vpliva na Kastelica, da svoj povratek v Argentino zadrži za nekaj mesecev, da se nastala nasprotja čim bolj pozabijo. Pa je p. Kazimir pismo pokazal g. Kastelicu in to je bil povod, da je bil ojenj v strehi. Za silo ga je g. Hladnik pogasil, a pozabil mu tega Kastelic ni nikdar, kar je vplivalo na njuno sodelovanje, kjer sta bila različnih misli glede obsežnosti revije „Duhovno življenje“, katero je Kastelic hotel veliko in kot tednik. Tako se je zgodilo, da je Kastelic „Duhovno življenje“ julija 1938 dokončno prepustil Hladniku.

Pozneje je Hladnik zvedel za Kastelčev sklep, da vstopi k frančiškonom, varuhom Božjega groba v Sveti deželi. Dogodki v Evropi in še posebej v Palestini pa so prekrizali njegove načrte.

Ko sta dokončno rešila svoje spore, je prišel Kastelic po božiču 1939 k Hladniku s tole novico: „Gospod Janez, namenil sem se na pot v Mendoza in moram tudi v Čile. Daj mi naslove naših ljudi, ki jih tam poznaš.“ Hladnik je že prej obiskal tiste kraje, namreč Mendoza, San Rafael in San Juan.

Tako je gospod Jože odpotoval na počitnice konec januarja leta 1940. Sko-

zi Rosario in Cordobo se je usmeril proti Mendoza. Hladnik dolgo ni prejel o njem nobenega glasu. Neko nedeljo po končani maši pa ga je klical telefon. Neka gospa, ki je bila v mendoških planinah in se je vrnila pred dnevi, ga je vprašala, če pozna gospoda Kastelica. Povedala mu je, da je slišala po radiu novico o tem gospodu, da je izginil na pobočju Akonkagve in da ne morejo najti nobenega sledu za njim.

Tragedija na Akonkagvi

Čez nekaj dni je vodja ekspedicije na Akonkagvo, Link, takole informiral Hladnika o g. Kastelicu:

4. februarja je prišel Link v hotel Puente del Inca po potrebščine za naskok vrha Akonkagve in taborišča Plaza de Mulas v višini 4600 m. V hotelu se mu je pridružil duhovnik Jože Kastelic, ki je v razgovoru pokazal, da veliko razume o plezanju na visoke planine. Linku je izrazil željo, da ga spremlja in tako sta še isti večer odšla ter hodila vso noč in prišla z dnem do Plaza de Mulas. Ostali člani ekspedicije so se zelo razveselili prišleca in se radi udeležili svete maše, ki jo je potem opravil g. Kastelic.

Poti je bilo tedaj še dva dni do vrha Akonkagve. Gospod Kastelic je med tem pokazal, da res zna rabiti cepin in ostale potrebščine za plezanje. Toda, ker je bil še dva dni v gori, se je videlo, da še ni zadosti aklimatiziran, zato mu Link ni hotel dovoliti, da bi se pridružil plezalski skupini. Toda Kastelic je vztrajal in tako je skupina odšla in on z njimi.

Uspešno so se dvigali in Kastelic celo prvi vse dopoldne. Toda počasi je začel pešati. Manjkalo je še kakih 300 m do vrha. Tedaj je zaostal. Ostali so šli naprej in prišli na vrh.

Ko so se vračali, je on sedel na skali. Povabili so ga, naj gre v dolino, toda on, da ne, da bo „jutri“ šel naprej. Prepričevali so ga tedaj, naj gre vsaj do najbližjega šotor, ki je bil 800 m nižje in bi poskusil srečo naslednji dan z drugimi, ki bodo tudi skušali priti na vrh.

Tisto noč je nastal vihar. Snežena nevihta je zasula goro tako, da po končanem sneženju ni bilo mogoče čez nevarne strmine, čeprav so planinci napravili več poskusov. Bilo je to 7. marca 1940. Šele 8. marca naslednjega leta, ko je nekemu vodiču ušla mula v višini 6500 m, je zadel na truplo, ki je bilo Kastelčevo. Točno leto dni potem, ko so ga zadnjič videli. Bil je zmrznjen. Nepokriti deli telesa so bili očrneli. Na hrbtu mule so ga prinesli v Puente del Inca in ga na tamkajšnjem pokopališču položili v grob.

Leto kasneje je bil narejen spomenik, ki ga je zamislil slovenski arhitekt inž. Sulčič, izdelal pa slovenski kamnosek, kjer stoji zapisano poleg njegovih osebnih podatkov v španščini tudi po slovensko: „Bil si slovenske zemlje sin, velik ljubitelj visokih planin. Narodu bil si vodnik do nebeških višin.“

Njegova pot v planine je bila posneta na filmu skupno z drugimi planinci. Naslednje leto so filmali tudi njegov pokop in odkritje njegovega spomenika v Puente del Inca. S tem je bil izdelan precej dolg film, kateri je bil leta 1941 glavni del

Leta 1952: Predstava „Rožni venec“ na dvorišču vikarije sv. Jožefa Pompejskega za srebrno mašo g. Janeza Hladnika. Za ograjo v prvi vrsti, od leve: g. Jože Jurak, g. Miloš Stare, neznan, srebrnomašnik Janez Hladnik in g. Anton Orehar. (Foto Lojze Erjavec)

Spomin na misijonskega zdravnika Janeža

Dolsko (ms) - Že eno desetletje se Društvo misijonarja dr. Janeža Janeža skupno z župnijo Sv. Helena-Dolsko trudi, da bi vsi v Sloveniji in še čez njene meje spoznali delo in zasluge tega moža.

Najprej je zadnje dni maja 1945 prepričal vodstvo vetrinjskega taborišča, da Slovence vračajo v Jugoslavijo in ne, kot obljubljeno, v Italijo. Potem se je kot v zahvalo za lastno rešitev odločil, da gre za nekaj let v misijone, da kot zdravnik rešuje posamezna življenja. Ostal pa je vse življenje. Najprej na Kitajskem, potem na

Tajvanu. Brez dopusta je v 43 letih svojega delovanja opravil 87.000 operacij.

Društvo, poimenovano po njihovem faranu, pripravi vsako leto vsaj tri prireditve, na katere povabi različne glasbenike in recitatorje. Povezani so tudi z invalidi in s Kliničnim centrom v Ljubljani, z bolnišnico, v kateri je dr. Janež delal, preden je za vselej odšel čez mejo.

Letos, ob 90. obletnici rojstva, so zopet pripravili prireditev, na kateri so nastopali mladi ljudje. Kot slavnostnega govornika so povabili rektorja tinjskega doma Jožeta Kopeiniga, ki je imel to srečo, da je misijonarja obiskal prav na delovnem mestu. Na prireditvi je bilo podeljenih deset plaket osebam, ki skrbijo, da Janeževo delo ne gre v pozabo.

Za prihodnost je načrtovano že drugo potovanje po krajih Janeževega delovanja: Vetrinj, Pliberk, Judenburg in Teharje, kjer bi po vsej verjetnosti tudi on končal, če ne bi bil v Pliberku pravočasno odskočil.

Nedelja

NOVICE

Kardinal Etcheagaray o obisku v Iraku Vatikan

- Vatikanski pogajalec v iraškem sporu, kardinal Roger Etcheagaray, se je v torek, 18. februarja, srečal s papežem Janezom Pavlom II. in mu poročal o svojem potovanju v Irak in še posebej o svojem srečanju s predsednikom Sadamom Huseinom. Ob svoji vrnitvi iz Iraka v Rim je kardinal dejal: „Mir je še mogoč.“ V tem pogledu da bodo odločilni naslednji dnevi. V torek zvečer, 18. februarja, je papež sprejel generalnega tajnika OZN Kofija Annana. Annan je v Bruslju pozval iraško vlado, naj stori vse, da prepreči vojno.

Pesmi papeža Janeza Pavla II.

Vatikan - V četrtek, 27. februarja, je prefekt vatikanske kongregacije za verski nauk, kardinal Joseph Ratzinger, predstavil pesniško zbirko papeža Janeza Pavla II. Pri predstavitvi italijanske izdaje dela „Rimski triptihon“ v vatikanski

dvorani za informiranje je Ratzinger povedal nekaj uvodnih besed. - V „Rimskem triptihonu“ zbrane pesmi je Janez Pavel II. napisal med svojim pontifikatom. Gre za prvo pesniško delo, ki ga predstavlja javnosti kot papež. Že kot študent, duhovnik in škof je Karol Wojtyła napisal pesmi in drame.

Papež postal častni meščan Rima

Rim — Papež Janez Pavel II. je 31. oktobra 2002 postal častni meščan Rima. Častno meščanstvo mu je v Vatikanu med krajšo slovesnostjo predal rimski župan Walter Veltroni ob številčni delegaciji mestnih svetnikov. Janez Pavel II. je ob tem izrekel besede „civis romanus sum“ (rimski državljani sem) ter šaljivo dodal, da je moral za to delati 24 let. (*Ave Maria*)

sporeda na prireditvi „Duhovnega življenja“, ki je bila namenjena skladu za njegov spomenik.

Za drugo obletnico njegove smrti je bil tudi g. Hladnik v Puente del Inca in z njim veliko rojakov ter zastopniki in člani argentinskih planinskih društev. Slovesno je blagoslovil njegov spomenik, ki je najlepši med vsemi na tistem pokopališču. Ime Jožeta Kastelica je pa postalo slavno v analih argentinskega planinstva. Tragična vest o njegovi smrti je še mogla biti objavljena v slovenskih časopisih. Podrobno poročilo o tem v letu 1940, poslano uredništvu „Slovenca“, je pa g. Hladnik dobil vrnjeno leta 1945, po končani vojni, ne da bi bil kdo pismo odprl.

Ko je g. Hladnik pregledoval zapuščino g. Kastelica, se je srečal tudi z arhivom in dokumenti, iz katerih je zvedel za njegov načrt o vstopu k franciškanom varuhom Božjega groba v Jeruzalemu in za težave za potno dovoljenje. Dobil pa je tudi prepis pisma, v katerem je Kastelic označil Hladnika generalnemu vikarju ljubljanske škofije Nadrahu kot „pijanca“ in „nemogočega človeka“. In to zadnje dni pred odhodom v smrt. G. Hladnik je v svoji knjigi takole komentiral Kastelčevo pismo: „Dobil sem takó priložnost, da si dobro izprašam svojo vest in v marsičem mi je njegova obtožba odkrila moje človeške slabosti, katerih se nisem dosti zavedal. Le škoda, da mi tega ni raje povedal prej v prijateljskem tonu iz oči v oči.“

*Po knjigi Od Triglava do Andov
priredil Stane Snoj
Konec prihodnjič*

V PRIMEŽU

REVOLUCIJE

(6)

IVAN LAVRIH

KOČEVSKI ZAPORI

Mesto Kočevje je bilo za stotine protikomunističnih borcev zadnja postaja njihovega križevega pota. Mnogi so bili zaprti v dijaških domovih in so jih od tam odpeljali v smrt. Jaz pa sem bil zaprt v kočevskem gradu.

Kot že rečeno, so nas po padcu Turjaka v Velikih Laščah naložili na tovorni vlak in nas ponoči odpeljali v Kočevje. S tovarnjaki so nas peljali od železniške postaje v grad, kjer so bili že zaprti vsi jetniki iz Grčaric. Ker je bila noč, nisem mogel vseh prešteti, vem pa, da je bilo 23 bogoslovcev in 6 duhovnikov. Ves čas smo bili seveda zvezani z žico, kar je strahovito bolelo, saj so nas premetavali kot živino in žica se je vedno globlje zajedala v kožo.

Prve celice so bile že zasedene s četniki, zato so nas peljali proti koncu hodnika v zadnje celice. Med nami je bila v tej celici tudi gospa Frančiška Škerlj in njen 20-letni sin Ivan. To je bila mati Mimi Martinčič iz Kanade, znane karitativne in misijske delavke. Oba so komunisti ustrelili.

Naj najprej opišem naše življenje v celicah. Celice so bile prav majhne, morja 4x8 m, brez vsake oprave, čisto majhno okence visoko v steni in majhna linica v vratih, skozi katero so nas stražarji nadzorovali. Na dolgem hodniku pred celicami je bilo vedno več stražarjev. Ponoči je bila prižgana majhna žarnica na stropu. V vsaki celici nas je bilo 30 do 35. Ležati seveda ni bilo mogoče, tudi sedeti ne, saj ni bilo prostora. Sele pozneje, po procesu, ko so jetnike redno streljali, je bilo več prostora.

Hrana je bila naravnost obupna. Enkrat na dan malo čorbe v skodelici, nič žlice, včasih je bil notri kakšen košček krompirja ali korenja. Vsak dan smo dobili za celico galon vode v pločevinasti posodi, in to za vse. Zjutraj in popoldne smo dobili vsak en požirek. Biti lačen je hudo, toda biti žejen je veliko hujše. Usta so posušena, težko je govoriti, ustnice razpokajo in vse je vneto. Vode za umivanje seveda ni bilo nobene. Stranišče smo imeli samo eno. Na koncu hodnika:

Avtor teh spominov l. 2002

luknja v tleh. Zaradi slabe prehrane smo skoraj vsi dobili drisko, nekateri celo krvavo in mnogokrat stražarji niso odprli vrat, da bi revež šel na stranišče.

Prvi teden našega zavora smo še smeli iti vsak dan malo ven, na notranje dvorišče gradu, da smo se malo sprehodili in vsaj prosto zadihali sveži zrak. Toda tudi to nam je bilo prepovedano. Obtožili so nas namreč, tiste v celici št.1 (jaz sem tedaj že bil v njej), da so nam zaplenili puško, s katero smo nameravali ubiti stražarja in pobegniti. Seveda je bilo vse zlagano, le pretveza, da odslej nismo mogli več na dvorišče in sveži zrak.

Ena največjih nadlog so bile seveda uši. Te so nas imele popolnoma v oblasti, podnevi in ponoči. Ker se nismo mogli nič čistiti, smo skoraj vsi dobili kožno bolezen garje (scabies). Imeli smo kraste po vsem telesu in pod krastami so se kar naprej zarejale nove uši. Najbolj izurjen in priročen pobijalec uši je bil Karel Mauser, kar do sto jih je pobil na minu-

to. Seveda ni prav nič zaleglo, več kot sto se jih je „rodilo“ na minuto.

Stražarji, ki so vse to gledali, so se samo norčevali iz nas, včasih odprli vrata in nas pljuvali ob litanijah primernih kletev in psov. Najbolj korajžne so bile „tovarišice“. S prižganimi cigaretami so nas žgale po vsem telesu in po obrazu. Pa se je med stražarji našla tudi dobra duša. Neki rudniški delavec iz Kočevja, Zupančič mu je bilo ime, je videl, kako hiramo iz dneva v dan. Hotel je nekaj dobre brega storiti za nas. Ponoči je šel na grajski vrt in po tleh nabral nekaj jabolok, nekaj dobrih, druga pa so bila že gnila, vendar revež ponoči ni videl, pa nam jih je prinesel v celice. Kako so bila dobra. Toda na žalost ga je videl eden od komunistov, takoj so ga zaprti in 15. oktobra zvečer je bil v Mozlju ustreljen.

Mnogi sorodniki so seveda zvedeli, da smo zaprti v Kočevju in so začeli v trumah prihajati s hrano za ujetnike in tudi z drugimi dobrotami. Skozi linico v vratih smo videli, kako so se komunisti mastili z našimi klobasami in štrucami, iz nas so se pa le norčevali. Tudi pri nas doma so zvedeli, da sem zaprt v Kočevju v gradu. Zato so mama naprosili Minko (sami niso mogli iti), naj mi nese štruco kruha. Prav z veseljem se je napotila peš na dolgo pot v Kočevje. Prišla je do gradu in vprašala stražarja pri vratih zame. Pritrdil je, da sem v gradu. Prosila ga je, če bi mi izročil štruco kruha. Prav rad ji je obljubil. S kakšnim veseljem je odšla Minka domov povedat mami, da sem kruh dobil in da sem videl, da zunaj na svobodi mislijo name. Seveda Ivan štruce ni nikdar videl ne poskusil. Komunisti so jo pojedli. Je pa vse to zelo zanimivo. Ko smo štirje mnogo pozneje pobegnili od komunistov, so mene obtožili, in sicer uradno, da sem zaklal partizana z nožem, ki je bil zapečen v štruco kruha. In to laž so tiskali po komunističnih časopisih in „zgodovinskih“ knjigah. Nekaj so pač morali najti, da so me mogli javno ožigosati kot morilca.

Čeprav je bilo življenje v ječah obupno, mi sami nismo bili obupani. Eno je bilo jasno vsem: postrelili nas bodo, kot so postrelili četnike po procesu. Zato se s tem problemom ne bomo ukvarjali. Pomembno je samo eno, da smo na to pripravljani. Ker je bilo vsaj nekaj časa več duhovnikov med ujetniki, smo tako imeli priložnost spovedati se, in to še po večkrat. To so bile najlepše spovedi, kar sem jih doživel v svojem življenju.

Kako dobro se spomnim mladega fanta. Imel je univerzo in doktorat. Pa sva čepela v kotu, umazana in ušiva, komaj

sva govorila. Med nama se je začel takle pogovor: Gospod, konec prihaja. - Imate prav, vse tako kaže. - Vse življenje na to nisem mislil, preveč sem bil zaposlen. Boga sem nekje izgubil. - No, vidiš, sedaj je pa on prišel k tebi. Nič lepo ne izgledava, pa naju kljub temu ljubi. - Res? - Prav zares. - Kaj se lahko kar tukajle spovem? - Kar tukajle. - In se je. Dve uri nato je bil ustreljen. Gotovo moli zame v nebesih. In to ni edini primer. Kadar je sila največja, je božja pomoč najbližja, pravi stari pregovor. Ne vem, da bi kdo odšel na morišče in v večnost brez dobre spovedi. In s čisto vestjo. Zakaj bi se bali smrti? Smrt bo samo naša rešitev. Morda se to sliši smešno: četudi smo fizično strahotno trpeli, so bili duhovno to najlepší in najbogatejši dnevi mojega življenja.

Tudi dnevi in noči niso bili tako dolgi. Res nismo imeli nobenega drugega dela kot pobijati uši, naši možgani pa so le še malo delali. Zato smo si krajšali dneve in noči z raznimi predavanji. Med zaprtimi so bili ljudje prav vsake stroke, inženirji, juristi, profesorji, duhovniki in vsak je predaval iz svoje stroke in seveda vprašanj ni nikdar zmanjkalo. Najbolj priljubljen pogovor je bil, kakšne štruklje je mama doma naredila in kakšen „štrudelj“ in žgance z ocvirki ter kakšne koline smo imeli in pogačo za veliko noč. Ni je bilo jedi, da je ne bi omenili in si je zaželeli. Morda je tudi to pomagalo tešiti našo lakoto.

Celo na to smo mislili, kako bomo ustanovili pevski zbor in ga imenovali: „Korajža pa šnajt“. Kako odlični pevci so bili četniki. Tonček in Cigo in Rudi in Joco. Tonček Šinkar je bil najboljši. Vedno je „čez“ pel. Kadar smo si nabrali

malo moči, pa smo zapeli: Dekle, kdo bo tebe ljubil . . . N'mav čez izaro . . . Lipa zelenela je . . . kar brez konca. Kot zadnjo smo vedno zapeli eno versko pesem. Jój, kako je to komuniste jezilo. Prepričani so bili, da so nas strli in uničili, pa so dosegli ravno nasprotno.

Seveda smo mnogo govorili tudi o tem, kaj smo naredili prav in kaj narobe. V teh zaporih smo bili zbrani ljudje vseh političnih strank, vseh gibanj in filozofskih nazorov, toda eno je bilo skupno vsem: neskončna ljubezen do našega naroda in vsi smo bili z veseljem pripravljeni darovati svoja mlada življenja v upanju, da naša žrtev ne bo zaman, ampak bo pomagala bodočim rodovom, da bodo videli, da je moč samo v edinosti, da so bili naši prepričani, naša neodločnost in ljubosumnost pri vodstvu razlog za poraz v Grčaricah in na Turjaku. Še danes se sprašujem: Ali smo se naučili to lekcijo?

Naj bo to za ozadje kočevskih zaporov. Kaj so komunisti delali z nami, pa v nadaljevanju.

KOČEVSKI PROCES

Kot je bilo že rečeno, so nas nameslili v zadnje celice na dolgem hodniku v kočevskem gradu. Šest od nas je bilo duhovnikov: France Malovrh iz Ljubljane, Tone Polda, Janez Bukovec, Jakob Mavec, France Malovrh iz Škocjana in jaz.

Bogoslovci pa so bili: France Jančar, France Stare, Franc Jakop (umrl kot duhovnik v Argentini, op. ur.), Zvonimir Goršek, Andrej Pogačar, Janez Musar, Leopold Potočnik, Janez Medved, Karel Mauser, Alojz Žagar, Ivan Pekolj, Rudolf Ropas, Jožef Vesenjak, Franc Vidic, Lud-

vik Jeza, Franc Zagoršek, Karl Pečovnik, Ivan Volk, Franc Lepdiček in Avgust Jambrovič.

Prva naloga komunistov je bila, da nas malo uporabijo za svojo propagando.

Pod vodstvom Franceta Pirkoviča-Čorta iz Šentjerneja (čort je ruska beseda in pomeni hudič - res je Čort vršil hudičevo vlogo) so napisali posebno izjavo, ki naj bi jo vsi duhovniki in bogoslovci podpisali. Pirkovič je prišel v našo celico in rekel: „Tole izjavo morate podpisati in boste vsi amnestirani in svobodni. Če pa nočete, potem veste, kaj vas čaka.“ Saje v svojem „Belogardizmu“ pravi, da smo izjavo „prostovoljno podpisali in da spoznavamo, po kako izdajalski poti smo hodili in zavajali kmečko ljudstvo na pot narodnega izdajstva“. Res smo „svobodno“ podpisali, s puško, naperjeno v glavo.

Izjava v glavnem pravi, da v bodoče s svojim ravnanjem ne bomo škodovali Osvobodilni fronti, da ne bomo prižnice in spovednice izrabljali v politične namene in da bomo izvrševanje svojega poklica omejili zgolj na vestno vršenje verskih dolžnosti; da se bomo s takim zadržanjem pokazali vredne njihove velikodušnosti, to je amnestije in svobode. In da naj nam tako Bog pomaga. To smo prisiljeni podpisati. In to je bila zanje velikanska zmaga. Po vseh svojih časopisih in posebnih letakih so oznanili slovenskemu narodu, kako vodilni duhovniki in bogoslovci obžalujejo svoje izdajalsko delo in kako obljublajo zvestobo Osvobodilni fronti in komunistični partiji, ki se edina bori za svobodo slovenskega naroda. Še vedno vidim Čorta, kako ponosno je odšel iz naše celice in kako „čortovski“ je bil nasmejan njegov obraz. Seveda je točno vedel, da je bila vse skupaj sama laž, pač, za slepljenje ljudstva. Škocjanski kaplan France Malovrh je vso farso prav lepo označil, ko je javno izjavil: „Zato smo podpisali, da bi lahko vsak pameten človek videl, da nismo resno mislili, ampak smo se iz te izjave le norčevali.“ To omenja celo Saje v svojem „Belogardizmu“ (Glej str. 126-127).

Po tej zmagi pa so kar naenkrat poklicali Jaka Mavca in mene in naju preselili v celico št.1, vse druge pa poslali v stiški samostan, kjer naj bi kot ujetniki ostali do konca vojne.

Druga komunistična zmaga je bila slavni kočevski proces, ki je, kakor pravi komunistični zgodovinar Saje „... potekal po vseh splošnoveljavnih načelih procesualnega prava. Sodišče je z vso objektivnostjo in natančnostjo razčistilo posa-

Skupina grobov pred Videmsko cerkvijo, zadaj požgano župnišče. Vse kot rezultat revolucije.

mezne točke obtožbe ... V pravnem pogledu je kočevski proces s svojimi formalnimi garancijami procesualnih načel in po tehtnosti dokaznega materiala ... mejnik na razvojni poti našega pravnega reda na osvobojenem ozemlju." Ta mejnik si moramo malo bolj podrobno ogledati.

Obtožni material so komunisti zbirali skoraj mesec dni. Člani izrednega vojaškega sodišča so bili: dr. Anton Kržišnik, predsednik; dr. Teodor Tominšek, Bojan Polak, Andrej Cetinski, Ivan Puc, zapisnikar je bil dr. Žiga Vodusek. Državni tožilec je bil Jernej Stante. Zagovorniki pa so bili trije: Boris Kocjančič, Martin Briški, in še eden, ki je bil preveč preplašen, da bi kaj povedal. To je torej bil „sodni zbor“.

Obtoženi pa so bili naslednji: Strniša Marjan, Vošner Pavel, Milovanovič Mladen, Not Stanko, Šinkar Anton, Malovrh France, Mavec Jakob, Marinčič Rudolf, Lisac Ivan, Konečnik Ljubomir, Končan Marjan, Tomažič Drago, Kien Vladimir, Štepec Jože, Murn France, Mihelič Franče, Capuder Gabrijel, Habič Viktor, Jese-novec Gabrijel, Jerman Marjan in Bačnik Marjan.

Proces se je začel 9. oktobra zvečer. V celici št.1 smo vedeli, da se nekaj pripravlja, vendar nič natančnega. Nihče ni dobil nobene obtožnice, nihče ni bil zaslišan, nihče ni govoril s kakšnim advokatom. Nič.

Ob sedmih zvečer je prišla četa partizanov na hodnik in skozi linico v vratih smo opazili, da imajo vrv in žico. Vrata so se odprla in poklicali so 21 imen. Vse iz prve celice razen mene. Na hodniku so po dva in dva zvezali z žico in potem po sredi vrste dali vrv in jih nanjo privezali. Fantje so bili mirni, junaški in ponosni. Korajžno so zapeli: "Hej, Slovenci ..." in so izginili pod udarci komunistov skozi grajska vrata. Od tu naprej nisem bil z njimi, toda kar bom napisal, so mi sami povedali, ko so jih po procesu zopet pripeljali v celico št.1.

Zunaj gradu in vse do kočevske kinodvorane je bila zbrana najeta drhal, ki jih je nečloveško pretepala, pljuvala in zmerjala. Trije duhovniki so jih največ odnesli.

Dvorana je bila vsa zagrnjena v rdeče zastave, tudi mize na odru so imele rdeča pregrinjala. Močne luči so bile nameščene vse naokrog. Obtožence postavijo v drugo vrsto sedežev in za vsakim stoji en komunist s puško v roki. Dvorana divja, vse je ponorelo in pijano. Ko „sodni zbor“ pride na oder, dvorana utihne. Vojaški tožilec Jernej Stante prečita obtožnico. Tu so obtoženci prvič slišali, kaj

so zakrivali („mejniki komunističnega pravnega reda“). Vsi jetniki so bili obtoženi narodnega izdajalstva, ker niso sodelovali z Osvobodilno fronto, dalje vodstva ali članstva bele in plave garde, nato ovaduštva in vse vrste umorov, skratka najpodlejših izmišljenih dejanj, ki jih seveda niso mogli dokazati. Mnoge priče so „samo slišale“, ne osebno videle, mnoge priče so si popolnoma nasprotovale, druge so spet govorile v prid obtožencev, posebno v prid Šinkarja in Mavca. Mnoge priče so bile tudi pijane.

Kako objektivno in kako "po vseh splošnoveljavnih načelih procesualnega prava" je potekal proces, naj navedem samo en primer: Tonček Šinkar je bil obtožen, da je moral partizane s temi besedami: "V imenu peterih Kristusovih ran, naj pogine partizan" in je partizana zaklal. Seveda je za to bilo treba priče. In priča je prišla, neki kmet iz Šentjerneja. Sodnik mu pravi: „No, tovariš, ti gotovo poznaš morilca Šinkarja.“ „Seveda ga poznam. Celo v mraku ali ponoči bi ga spoznal, kaj šele pri vseh teh lučeh.“ „Pa ga pokaži.“ Malo okajeni kmet gre počasi ob vrsti obtožencev in pokaže Mavca. „Tale je.“ Dvorana je utihnila. Sodnik je bil v zadregi in pravi: „Morda te luči motijo, še enkrat jih dobro poglej.“ Kmet zopet gre proti drugemu koncu vrste in pokaže Malovrha. Predsednik sodišča je bil ves nervozen, enostavno vstane, gre pred vrsto obtožencev, pokaže Šinkarja in reče: „Ali ni tale?“ „Prav imaš, tovariš sodnik, tale bo,“ je rekel kmet. In Tonček je bil obsojen na smrt „po splošnoveljavnih načelih procesualnega prava“ komunistične partije.

Kljub temu da so komunisti priče najeli, je večina pričala bolj v prid obtožencev kot proti njim, tako so mi povedali obtoženci. Seveda vse to ni prav nič pomagalo. Ves proces je bil le prazna farsa, prirejena za varanje ljudi in tujine, saj je bilo prisotnih več poročevalcev iz tujine. Vsi obtoženci so na vprašanja pogumno odgovarjali na vse zlagane obtožbe in zatrjevali svojo nedolžnost. Seveda so tudi zahtevali svoje priče, niti ene niso poklicali.

Kot zadnji je seveda govoril javni tožilec Stante, ko se je najprej dobro napil slivovke, da si je tako dal korajže. Še enkrat je zliil gnojnico sovraštva na obtožence in jim naprtil vrsto zločinov. Istočasno je hotel razložiti, kako se samo OF bori za interese slovenskega naroda. In ta Stante je človek, ki je nad dve leti lenaril po ljubljanskih kavarnah in užival pomoč škofijske pisarne, hlinil svojo

revščino in kot komunist odjedal kruh komunističnim žrtvam.

Da je bila komedija popolna, so tudi trije zagovorniki prišli do besede. Vsi so se izgovarjali, da jim je zaradi nemške ofenzive odmerjeno prav malo časa in da je težko zagovarjati ljudi, ki imajo popolnoma drugačne politične ideje kot oni. Vse zagovori so bili samo pesek v oči. Sodba je bila že davno določena.

In da bo res vse po predpisih justice, so dali besedo tudi obtožencem.

Šinkar jim je povedal: „Sodniki, moje roke so čiste, niso omadeževane s slovensko krvjo. Če pa je potrebno, da tudi jaz dam svojo kri za slovenski narod, tukaj sem.“

Malovrh: „Vse svoje mlado življenje sem daroval v službi domovine in njenih koristi na tisti strani, kjer sem spoznal, da je narodu najkoristnejše. Pripravljen sem dati svoje življenje za slovenski narod.“

Podobne so bile tudi izjave ostalih. Ob štirih zjutraj, 11. oktobra, je bila komedija sodnega procesa končana. Predsednik je poklical „sodni zbor“ k tajnemu posvetovanju, ki je trajalo kar sedem ur, do 11. dopoldne.

Po odhodu „sodnega zbora“ so komunisti spet zvezali obtožence, da se kdo ne bi mogel braniti ali celo skušal pobegniti. Teh sedem ur je bilo namreč namenjeno podivjanju drhali v dvorani. Kar v procesiji so se pomikali pred obtožence, jih pljuvali, zmerjali in pretepali. Ko so končno prišli zopet nazaj v celico, nekaterih niti spoznal nisem.

Ob 11. uri se je „sodni zbor“ vrnil in predsednik je razglasil sodbo: smrtna kazen z ustrelitvijo za vse, razen: Mavca, Nota, Jesenovca, Bačnika in Jermana. Ti so bili obsojeni na prisilno delo.

Med špalirjem pretepačev so zvezane obtožence zopet pripeljali v celico št.1, kjer sem jih sam čakal. Tako so bili izčrpani in uničeni, da so kar popadali na tla. In kaj sem hotel, prav z ničimer jim nisem mogel pomagati. Imel sem samo majhno cunjjo, da sem malo osnažil njihove obraze od pljunkov in krvi. Proti večeru so jim prinesli nekaj jedi. Pozno v večer so mi pripovedovali o poteku procesa. Vedoč, da smrt ni daleč, so nekateri napisali poslovilna pisma ali dali ustna naročila za sorodnike in znance in tudi politične voditelje, če Bog da milost, da ostanem pri življenju.

Noč je bila mirna. Vsak jo je preživel po svoje, v svojih mislih, v svojih spominih in hrepenenjih. Pa ni bilo nobenega ubupa, nič solza, le odpuščanje in ljubezen. Samo pravi heroji so zmožni kaj takega.

Zjutraj smo dobili skodelico kave in malo kruha. Ob kakih desetih dopoldne sta Šinkar in Malovrh butala na vrata in zahtevala stražarja. Prišel je. Povedala sta mu, da je v vseh kulturnih deželah navada, da se ugotovi zadnja želja na smrt obsojenim. In njihova želja je, da jim pripeljejo duhovnika, da se bodo na smrt obsojeni lahko spovedali. Res so prošnjo uslišali. Prišel je kočevski kaplan g. Bartol. Pred celico št.1 so postavili majhno stojalo z dvema stopnicama, kjer je sedel kaplan. Spovedovanec je klečal na eni strani, na drugi strani pa je stal partizan s puško. Prihajali so drug za drugim, vseh 16. Ko so bile spovedi končane, so kaplana odpeljali, mi pa smo bili zopet vsi v celici. Po spovedi je v celici zavladovalo popolnoma drugačno občutje. Vse je bilo veselo, smeh se je vrnil, nihče ni govoril o smrti in kar naenkrat se je oglasila pesem: „Polje, kdo bo tebe ljubil ...“ in še druga in tretja, dokler smo zmogli.

Proti večeru so nam spet prinesli nekaj jedi. Kar ni šlo. Vsi smo vedeli, da prihaja konec. Glave so bile sklonjene, mučenci so se natiho poslavljali od sveta, svojih staršev, svojih dragih in se v prisrčni molitvi priporočali Bogu in njegovemu usmiljenju. Teh svečanih trenutkov ne bom nikdar pozabil.

Ob sedmih zvečer, dne 12. oktobra, se vrata celice št.1 odpro. Komisar kliče imena: Malovrh, Šinkar, takoj jih zvežejo z žico, že med vrati, in jih nato postavijo na hodnik. Nato drugi par, tretji, vseh šestnajst. Sredi med njimi pa dajo vrv in jih nanjo privežejo. Pa kar naenkrat zaveni pesem: „Hej, Slovenci ... črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada.“ In še ena: „Kristus kralj ...“

Ko so končali - mi v celicah smo jim na ves glas pomagali - pa pravi Šinkar: „Kdo me bo ustrelil?“ Eden od partizanov pravi: „Jaz, hudiča.“ „Prav“, pravi Tonček, „rad bi ti dal nekaj za spomin. Poglej, skoraj nove gojzarje imam, vzemi jih, pa jih nosi, tako se boš vsaj kdaj name spomnil.“ Sezul ga je in Tonček je odšel bos v smrt. Vendar je Tonček še enkrat prosil za besedo, nekaj bi rad povedal za slovo. Pa mu komisar surovo odgovori: „Farjev nisem nikdar poslušal in jih tudi zdaj ne bom.“

„Z Bogom, bratje, ne pozabite nas, molite za nas,“ so nam klicali. In odpeljali so jih ven na dvorišče, kjer je že čakal tovarnjak. Slavna ljubljanska brigada je imela nalogo, da jih spravi s sveta. Zmetali so jih kakor živino na tovarnjak in jih odpeljali v Mozelj pri Kočevju. Tam so strojnice uničile 16 mladih življenj: Šinkar, Malovrh, Strniša, Vošnar, Milovano-

vič, Marinčič, Lisac, Konečnik, Končan, Tomažič, Kien, Štepec, Murn, Capuder, Mihelič in Habič.

Tako je bil cirkus „izrednega vojaškega sodišča“ končan. Toda morija ni bila končana. Druge celice so bile še polne. In nad temi jetniki je imel popolno oblast France Pirkovič-Čort iz Šentjerneja. On je bil tožilec, sodnik, porota, zagovornik, vse. Njegova sodba je bila kratka in jedrnata: „Vsi ste veleizdajalci, zato zaslužite smrt.“ Imel sem košček papirja in majhen svinčnik, pa sem zapisoval nanj uro in število odpeljanih in precej imen. Prve so odpeljali okoli enajstih zvečer. Iz vsake celice so jih poklicali nekaj, vseh je bilo 20, jih zvezali in odpeljali v Mozelj. Ob enih ponoči so enako ponovili in zopet ob dveh zjutraj. Drugo noč zopet enako. Tudi vsi ti so s pesmijo na ustih in v srcu odhajali na morišče. Vse to sem opazoval skozi linico v vratih. Po mojih zapiskih so jih odpeljali 114. Mnoga imena teh žrtev so objavljena v Črnih bukvah.

Od vseh, ki smo bili zaprti v kočevskem gradu, nas je ostalo živih samo 18. Tisočkrat sem se že vprašal: zakaj niso odpeljali mene. Jasno, da odgovora ne vem, razlage odgovornih komunistov pa tudi nimam.

Morda ima Metod Mikuž pri tem kaj opravka. Zakaj?

Prvič sem ga videl, ko sem se šel prijaviti za semenišče. Ko sem vstopil v semenišče, sem srečal tam Mikuža, ki je na hodniku molil brevir. Plašno sem ga vprašal, kje je pisarna gospoda ravnatelja: „Fant, ali si videl ona dva dedca, ki držita oboke glavnega vhoda v semenišče?“ (Misli je na dva iz kamna izsekana Atlasa, ki držita glavni obok nad vrati). „Ne, nisem,“ sem odgovoril. Pa pravi: „Ko boš šel ven, jih prav dobro poglej. Eden se joka, ker si prišel v semenišče, drugi se pa smeje, ko boš semenišče zapustil. Tamle so pa vrata v ravnateljevo sobo.“ In me je pustil. Kakšen sprejem? Pa sem vseeno šel k ravnatelju in sem bil sprejet. Tako sva bila z Mikužem eno leto skupaj v semenišču, jaz v prvem, on pa v petem letniku. Čeprav je bila med nama velika razlika, sva se nekako rada imela. Nekajkrat me je celo povabil, da sem šel z njihovo skupino na sprehod, kar uradno sicer ni bilo dovoljeno. Na tedenskih sprehodih se je Mikuž rad malo napil in zvečer po večerji, ob takih priložnostih, igral na violino in je bil res virtuos. Pa to je le malo kdaj storil. Ravnatelj semenišča Ignacij Nadrah je Mikuža dobro poznal in je bil zelo proti njegovi ordinaciji, toda dobrčina škof

Kratke novice

LJUBLJANA - Zgodovinar dr. Milko Mikola je predstavil svojo raziskovalno študijo z naslovom Delo kot kazen. Tema knjige je izrekanje in izvrševanje kazni prisilnega, poboljševalnega in „družbeno koristnega“ dela v Sloveniji v obdobju od 1945 do 1951. Po mnenju avtorja je bil ta čas obdobje najhujše represije v Sloveniji in vsej Jugoslaviji, ko je tedanji komunistični režim za ustrahovanje in uničenje svojih nasprotnikov uporabljal tipične stalinistične metode, ki sta jih v Sloveniji uveljavljala predvsem udbaša Ivan Maček in še živi Mitja Ribičič. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Slovenija se med državami po številu samomorov uvršča v sam vrh. Po zdravstveno statističnih podatkih Inštituta za varovanje zdravja RS in dognanjih suicidološke raziskovalne skupine se namreč v Sloveniji zgodi povprečno 600 samomorov letno — še nekaj sto pa se jih „skriva“ med drugače statistično opredeljenimi. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Karavanke bosta odslej krasila dva nova križa, ki sta že pred leti pričala o božji navzočnosti v naših hribih. Prvega so postavili na Potoškem Stolu, drugega pa na vzpetini za Prešernovo kočjo na Stolu. (*Ave Maria*)

Rožman ga je kljub temu ordinal.

Kot kaplan v Trebnjem na Dolenjskem je Mikuž delal doktorat. Spomnil se je name in me prosil, naj mu malo pomagam pri disertaciji, ki je bila: Zgodovina cistercijskega samostana v Stični. Ker je bil samostan prav blizu mojega doma, sem mu res pomagal in našel zanj precej zgodovinskega gradiva.

Ko sem bil v kočevskih zaporih, me je prišel Mikuž dvakrat obiskat. Sicer me je samo zmerjal, kakšen tepec sem, ker se nisem pridružil OF in šel med partizane kot on. Pa to ni bilo važno. Pomembno je bilo, da mi je prinesel cigarete. Prvič 20, drugič pa nekaj manj. Kar vsi smo jih „vlekli“. Eno smo prižgali in je nato romala od ust do ust. In kako dobre so bile! Nič ne morem reči, ampak mogoče je, da je Mikuž rekel dobro besedo zame pri Pirkoviču, da ni poklical mojega imena in sem ostal živ. Morda?

Kaj so komunisti naredili z nami, osemnajstimi, pa v nadaljevanju.

Prihodnjič dalje

Marijan Šušteršič

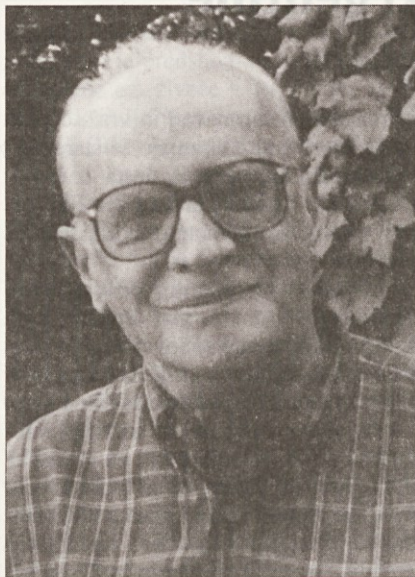
80-letnik

Naš dolgoletni sodelavec je nedavno praznoval 80 let življenja. Rodil se je 31. januarja 1923 na Krakovem, vrtnem naselju v trnovski fari v Ljubljani.

Svojo rano mladost je jubilant preživel v družbi številnih bratov in sester ob bregovih tedaj še ne regulirane Ljubljanice, okrog Križank, na strmih in 'šancah' Ljubljanskega gradu in Golovca. Oče je bil ponoči zaposlen v Katoliški tiskarni, kjer so tiskali dnevnik 'Slovenec'. Tesno družinsko stanovanje se je vsako jutro spremenilo v pravo čitalnico, ko je oče prinesel domov več izvodov časopisa.

Kasneje se je družina preselila pod Rožnik v Rožno dolino, v udobnejše stanovanje. Marijan je obiskoval meščansko šolo na Viču. Po končani srednji šoli je nastopil štiriletno fotografsko prakso, do pomočniške dobe, v središču Ljubljane. Imel je veliko srečo, da je postal član delavske Katoliške akcije *Zveze mladih katoliških delavcev* (ZMKD), kjer je duhovni vodja dr. France Mihelčič oblikoval voditelje mladinske organizacije. Poslanstvo ustanove je Marijana navdušilo in osvojilo. Pritegnili so ga k pisanju in urejanju glasila *Mi mladi delavci*. Ko je postal tajnik zveznega odbora, je moral ustanovo zastopati pri Narodnem svetu KA, ki je usmerjala delo vseh stanovskih vej apostolata. Tam je spoznal mnoge vodilne katoliške osebnosti tistega časa: dr. Odarja, prof. Tomca, msgr. Škrbca, inž. Sodja in druge. Doba pri ZMKD je bila za našega jubilaranta odlična visoka šola, ki jo je žal pretrgala revolucija. V njegovi družini je od sedmih otrok, šest članov pristopilo k slovenskemu domobranstvu, med njimi tudi Marijan. Ker je bil med predavatelji proti rdeči nevarnosti, je usodnega maja 1945 zapustil Ljubljano. Iz Vetrinja se je po zaslugi prisebnega poveljnika Kolmana rešil. Nastopil je begunsko pot s postajami v Lienzu, Špitalu in Salzburgu. Leta 1949 je emigriral v Argentino, kjer se je znova sestal z domačimi, ki so sem prišli že prej.

V deželi Reke srebra je bila njegova desetletna doba v Tintoreriji

Morón dokaj trda. Kakor hitro se mu je nudila ugodna priložnost, je odprl v Hurlinghamu svoj lastni fotografski atelje, s katerim se je nato preživel 24 let do upokojitve. Marca 1978 je sklenil zakonsko zvezo s Tinko Vombergar.

Svoje javno delovanje v novem svetu je Marijan pričel takoj, ko je stopil na ameriška tla. Kmalu so ga pritegnili v

uredniški odbor naše revije, katerega je takrat vodil Jože Jurak. Osem let je bil tehnični sourednik, potem pa je bil redni sodelavec. Ko se je ustanovila SKA, je postal njen podporni član. Bil je član odbora Pristave in Zedinjene Slovenije. Ob ustanovitvi Slomškovega doma leta 1961, ga je nova slovenska postojanka takoj pritegnila. Postal je odbornik ustanovnega odbora, nato pa skozi 25 let opravljal razne naloge kot tajnik, kulturni referent in podpredsednik. Bil je snovalec mnogih kulturnih prireditev, slovenskih taborov in prijateljskih srečanj.

Leta 1993 je na povabilo prelata Jožeta Guština skupaj s Francetom Staričem potoval v Slovenijo, kjer je bil po več mesecih priprave sprejet v apostolsko organizacijo *Marijino legijo*.

Na slovenskih prireditvah je Marijan redno fotografiral. Prav tako je posnel ob svojih potovanjih v Slovenijo stotine fotografij, ki so nato krasile naše slovenske stenske koledarje pa tudi našo revijo.

V Slomškovem domu je urejal glasilo *Moj dom*, v *Svobodni Sloveniji* pa je objavljala gospodarske novice iz Slovenije. Je tudi zastopnik našega slovenskega tiska v okraju Hurlingham, kjer ga vsak teden raznaša med naročnike.

Čestitkam in željam, da mu Bog nakloni še mnogo srečnih let, zdravja in uspehov v družbi sorodnikov in prijateljev, se pridružuje tudi naša revija.

Salzburg s samostanom Nonnberg (levo), kjer je tri mesece živel ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. V tem mestu je leta 1948 bival tudi naš jubilarant.

Misijonska mladina sv. Cirila in Metoda iz Mendoze na severu Argentine

Poroča FRANCI ŠMON

Iz Mendoze smo se odpeljali z omnibusom 1. januarja. Bilo nas je 21 mladih, navdušenih in pripravljenih na vse. Spremljala sta nas s. Magdalena in duhovnik padre Ariel, ki delujeta po župnijah kot člana kongregacije Kristusa Kralja, s sedežem v Rosariju. V Mendozo smo se vrnila 14. januarja.

Kraj našega misijona je bila občina Iruya v provinci Salta, od Mendoze oddaljena 1700 km, v višini 3200 m in več. To je že "puna", visoka planota, ki se nadaljuje v Bolivijo. Naselili smo se v treh vaseh, ki skupaj štejejo 600 ljudi. Te vasi so: Pueblo Viejo, Campo Carreras in Río Grande.

Ljudje so nas že pričakovali in nas lepo sprejeli. Oni nas že poznajo, saj smo prišli k njim že tretje leto. Tu živi primitivno pleme Coya, ki se drži še

starih indijanskih navad in vraž, čeprav so že katoličani. Ohranjajo še stare verske obrede, kot npr. „la fiesta de la pachamama“ (praznik matere zemlje), čeprav jim veliko pomenijo tudi krščanski prazniki.

Živijo v preprostih kočah z enim samim prostorom za vso družino, a na splošno kljub temu zadovoljno. Ne poznajo telefona, ne elektrike ne aparatov. Ena sama družina v teh vaseh ima avto. Ukvarjajo se z ovcami in kozami in delajo na polju. Mladi hodijo na sezonska dela po provincah, a se potem, kot lastovke, vedno vračajo domov. V Mendozo prihajajo vsako leto na trgatve grozdja in sadja ali pobirajo česenj in čebulo po njivah in podobno. Medtem ko so na sezonskem delu, živijo zelo skromno, v šotorih, ki jih dajo na razpo-

lago delodajalci, med katerimi so tudi takšni, ki jih nesramno izkoriščajo.

V šoli se naučijo le brati in pisati ter za silo računati. Za zdravstvo v vasi skrbi en bolničar. Trikrat na leto pride k njim duhovnik, da jim mašuje, jih poroča in krščuje. Med letom imajo verske pobožnosti, ki jih vodi katehist, žal s preskromno versko izobrazbo. Ženske so izredno podložne moškim, one tudi več delajo, mnoge pa veliko trpijo zaradi zapitosti mož. Vsa družina mora delati, če hoče preživeti.

+ + +

Naše delo se je začelo 4. januarja. Imeli smo en misijon, posvečen otrokom, in drugega za odrasle.

Z otroki smo se igrali, jih učili verouk, z njimi smo peli, molili, risali itd. Pripravili smo tudi "živi križev pot", pri katerem so radi in z zanimanjem tudi sami sodelovali. Ob koncu vsakega dne smo bili pošteno utrujeni. Kuhali smo si sami in smo vso potrebno hrano prinesli s seboj.

Misijonarji, ki nismo delali z otroki, smo pa hodili po hišah in delali apostolat med mladino in odraslimi. Pripovedovali so nam o svojih težavah, mi pa smo jim pomagali pri delu na

polju in jim škropili z blagoslovljeno vodo polja in družine. Pet večerov smo imeli zanje svetopi-semki tečaj. Govorili smo o zgodovini odrešenja, o prerokih in Jezusu, njegovem življenju, učenju in čudežih. Teh večerov se je udeležilo več kot polovico odraslih ljudi. Večkrat smo se zbrali z mladino in jih skušali razumeti v njihovih željah in pričakovanjih. Tem našim bratom Coyas smo prinesli oblek, copat, igrač in nekaj zdravil.

Sadovi našega dela v teh treh letih so vidni predvsem pri mladini, ki se zbira in sama organizira razne pobožnosti (molitve, petje, vodijo otroke). Tudi starejši imajo že več zaupanja v nas.

Namenjeni smo nadaljevati z apostolatom med temi ljudmi. Naredimo pač, kar moremo. Zavedamo se, da nekaj dni misijonarjenja na leto ne pomeni veliko. Hkrati pa se od njih tudi mi veliko koristnega naučimo. Velikega pomena je tudi, da si pri tem delu pomagamo med seboj. Da gojimo pravo in odkrito prijateljstvo med nami samimi. ■

Mendoška mladina z vaščani vasi Pueblo Viejo. Eden od treh krajev, kjer so misijonarili.

SLIKARSKA RAZSTAVA

Karle Skvarča, Cecilije Grbec in Irene Žužek

„PINCELADAS ARGENTINO-ESLOVENAS“

V SCUMU v Bariločah
Od 2. do 8. januarja 2003

V „Salón Cultural de Usos Multiples“ (SCUM) v San Carlos de Bariloche (RN), najvažnejšem občinskem centru za kulturne prireditve, se je to leto pričelo z razstavo treh naših mladih slikark Cecilije Grbec, Karle Skvarča in Irene Žužek, ki so razstavile 90 svojih del. Slike prvih dveh so bile pretežno figurativne, od zadnje pa samo nefigurativne. Bile so razporejene po tematskih skupinah: osati, ulice, pokrajine, osebe in ljudje, nefigurativne... Poseben čar je razstava dobivala ob večerih, ko je skozi osteklenjene stene zunanji svetlobni vpliv zamrl in so slike kar same žarele.

Odprtje je bilo 2. januarja ob zgodnji večerni uri v dvorani, polni domačinov, turistov in rojakov. Najprej je navzoče pozdravil predsednik Slovenskega planinskega društva arh. Andrej Duh kot predstavnik slovenske bariloške skupnosti. Poudaril je pomembno dejstvo, da letos pričenjamo kulturno dejavnost v Bariločah prav Slovenci. Pričenjamo jo s to razstavo, z razstavo o arhitektu Jožetu Plečniku - katere otvoritev je bila napovedana za naslednji dan - in nato še isti večer s koncertom ljubljanskega okteta Deseti brat.

Glavni nagovor je imela bariloška

slikarka Miriam Zupančič - Rodríguez, v katerem je predstavila vse tri umetnice, rojene oz. živeče v Argentini, katero pa doživlja vsaka na svoj način. Pri Ceciliji Grbec je poudarila prepričljivost podob in barv, sproščenost pri uporabi svetlobe in senc, posebno še na oljih. Zaznati je pri njej tudi obogatitev na potovanjih, kot je to razvidno iz slik iz Slovenije, Benetk in argentinskega juga. Prav posebno poglavje pa so pejzaži iz Bolivije, vsi s človeškimi figurami: kmetice z otroki, poulični godci... in ogorel obraz Doñe Ninfe, s katerimi zajame bistvo mestijske Amerike. Svetle figure in razstapljavajoče se pokrajine ter izražajoča čustva govoré o tedanji slikarkini srečni dobi. Stvaritve Karle Skvarča so plod domišljije. Na nekem platnu more uporabljati samo mile barve, na drugem le mrzle in spet na drugih pa more kombinirati mrzle in mile barve s popolno prostostjo, kot to pokaže v seriji Poti, prežeto z občutjem nerealnosti. Izbrano tematiko izčrpa do dna. Tako se v seriji osatov poigrava z ozadjem in se končno dokoplje do orientalskega osata - v japonskem vzdušju. Pri tematiki ulic je zaslediti tudi figurativno sliko, ki pa že v naslednji preide v abstrakcijo. Vse njene stvaritve izražajo globoko iskanje barv in oblik. Slike Irene Žužek so zelo bogate v tonalnosti

in sad tega je harmonično delo z močnim estetskim čutom. Kot sama razlaga, pred pričetkom nove slike si jo zamisli v sivih tonih in v dveh pogledih; od blizu in daleč. Gledalec naj bo prost, da si sliko tolmači brez predsodkov. Ploskve določa z različno tonalnostjo, jim dodaja pegice, ki pa se nato prikažejo na prvi ploskvi. Vse njene stvaritve so popolnoma domišljjske, v njih ritmu je gibanje in umirjenost in ona se s to dvojnostjo poigrava.

Iz Ljubljane ravnokar došli okteti Deseti brat je za sklep zapel tri pesmi: Slovenec sem (Gustav Ipavec), Ko ptičica na tuje gre in Je pa davi slanica pala (Marko Bajuk). Peli so res doživeto in ubrano in bili deležni burnega ploskanja. Morali so dodati še novo pesem, na koncu nastopa pa so zapeli še Žabe. Seveda, s podvojenim ploskanjem! Nato je sledila zakuska. Navzoči so potem razstavljene slike še dolgo občudovali.

Slikarke so imele intervju po radiu in so bile deležne pozornosti tudi krajevne televizije na dveh različnih oddajah.

Razstavo je obiskalo izredno veliko število ljudi in je ostala odprta do 8. januarja.

V CASA DE LA CULTURA,
VILLA LA ANGOSTURA
Od 10. do 17. januarja 2003

Po uspešni slikarski razstavi v Bariločah, so vse tri umetnice razstavljale v Villa La Angostura, v občinski stavbi Casa de la Cultura.

Odprtje razstave je bilo v petek, 10. januarja, zvečer ob udeležbi uglednih krajevnih osebnosti, kulturnikov, domačinov in turistov. Občinska časnikarka María M. Eisenacht de Vargas je v strnjenih besedah predstavila vse tri navzoče umetnice in nato povabila občinstvo k uživanju globine, pestrosti in lepote razstavljenih slik. Nato so navzoči v prijetnem vzdušju še dolgo izmenjavali svoje vtise. Tisti večer sta razstavo počastila tudi tamkajšnji župan prof. Roberto E. Cacaull in guvernerjeva soproga ga. Teresa Planas.

Med uvodnim nagovorom arh. Andreja Duha ob odprtju razstave treh naših slikark v SCUM-u 2. januarja v Bariločah.

Razstava O ARHITEKTU JOŽETU PLEČNIKU v Bariločah

Od 3. januarja do 5. februarja 2003

Dan po odprtju slikarske razstave Karle Skvarča, Cecilije Grbec in Irene Žužek v Bariločah je bilo 3. januarja 2003 odprtje še ene slovenske razstave: o arhitektu Jožetu Plečniku, v dvorani Chonek v Museo de la Patagonia. Pod okriljem Slovenskega planinskega društva so jo priredili predsednik arh. Andrej Duh, prof. Anica Arnšek-Magister in lic. Klavdija Kambič, na osnovo nekateri bariloški rojaki, in drugih virov.

Na devetindvajsetih 70x75 cm velikih, lično v španščini in slovenščini natisnjenih ploskvah in po ljubljanski založbi Rokus posredovanih šestindvajset lepakov v formatu 40x60 cm je bila z reproducijami slik, skic, risb, komentarjev in citatov prikazana življenjska pot arhitekta-umetnika Jožeta Plečnika, razdeljena na dunajsko, praško in ljubljansko dobo. V prikazu je zajeto njegovo delo tako na področju gradbene arhitekture kakor tudi arhitekture liturgičnih predmetov, predvsem posodja.

Na otvoritvi se je zbralo dokaj veliko število predstavnikov kulturnega, umetniškega in profesionalnega bariloškega življa. Arh. Duh je v svojem nagovoru predstavil Plečnika kot arhitekta vizionarja, ki se zoperstavlja secesijski, funkcionalni arhitekturi in kateri postavlja kot protiutež pojmovanje arhitekture, ki naj izraža življenje sodobnega človeka in družbe in je zato nakazal vzporednost s katalonskim arhitektom A. Gaudíjem, s katerim sta imela skupno tudi globoko in praktično versko prepričanje kot izhodišče za svoje stvaritve. V njih je zaznati spo-

Razstava je vzbudila veliko zanimanje in tako so slikarke bile intervjuvane kar na treh radijskih postajah in tisti konec tedna jim je tudi televizija posvetila lep prostor v dveh oddajah v sklopu občinskih dejavnosti.

Razstava je bila odprta sedem dni. Slikarke pa imajo že povabilo za naslednje leto.

štovanje do preteklosti, kraja, običajev, krajevnih obrtnikov, tradicionalnih materialov, čeprav se je tudi rad posluževal novih materialov. Imel je velik smisel za lepšo, bolj humano ureditev mest, predvsem svoje Ljubljane, kjer je veliko svojih zamisli tudi izvedel, druge so pa ostale le kot želje. Kljub dejstvu, da je njegov življenjski opus tako globok in obširen, je Plečnikova figura nekaj desetletij stala v poltemi evropskih kulturnih krogov, dokler ga ni „odkrila“ svetovni javnosti njemu posvečena posebna razstava v umetnostnem in kulturnem centru Pompidou v Parizu, spomladi 1986. Arh. Andrej Duh je tudi povedal, da je v Argentini ta razstava o Plečniku prva, in izrazil upanje, da bo še kaka druga odpirala Plečnikovi vesoljni razsežnosti pot na tem koncu sveta. Govornik se je še prav posebej zahvalil kustosinji muzeja Ceciliji Girgenti za naklonjenost, da je razstava mogla gostovati v eni od muzejskih dvoran in tako omogočila trenutek prepletanja argentinske in slovenske kulture.

Za konec odprtja je nastopil ljubljanski oktet Deseti brat s tremi, z občutkom zapetimi pesmimi in požel močen aplavz občinstva.

Kulturno in kar praznično vzdušje se je nadaljevalo v metodistični cerkvi, kjer se je predstavil v poznih večernih urah omenjeni oktet s samostojnim koncertom. Tudi tam ga je občinstvo, ki je napolnilo cerkveni prostor, nagradilo s krepkim ploskanjem.

Razstava je bila odprta do 5. februarja. Za konec je bila akademija, ki jo je ob lepi udeležbi vodil arh. Andrej Duh. V prvem delu je bil predvajan video-film iz Slovenije „Kamniti Pigmalion“, ki prikazuje na pesniški način Plečnikovo življenje in umetniško čutenje skozi njegove stvaritve. Akoravno je bilo spremno besedilo v slovenščini, sta ga arh. A. Duh in srednješolec Martin Filipič sproti prevajala in podajala občinstvu v španščini. V drugem delu je umetnostna zgodovinarica iz Villa La Angostura (provinca Neuquén) Mariana Pozzo orisala kulturno-zgodovinsko obeležje Plečnikove dobe v Evropi in tudi v Argentini, ki je bila z Evropo in njenim mišljenjem vedno povezana, kar je zelo nazorno ilustrirala s številnimi primeri na diapozitivih. Govornica je bila v preteklem desetletju soudeležena pri delu komisije UNESCO na Balkanu za reševanje v vojni ogroženih ali poškodovanih kulturnih objektov in je

Med predavanjem umetnostne zgodovinarke lic. Mariane Pozzo ob zaključni prireditvi razstave o zgodovinskem kulturnem obeležju Plečnikove dobe .

Sveto in kič

VINKO OŠLAK

Ne drži samo ljudski rek, da tam, kjer Bog postavi kapelico, hudič brž sezida zraven katedralo, temveč drži tudi to, česar ljudstvo še ni moglo poznati, ker je to značilnost industrijskega in konzumnega časa in zato tega ne najdemo med reki: kjer oznamujejo sveto največji umetniki s svojimi večnimi umetninami, tam postavi svojo stojnico tudi kramar s svojim kičem, tam se vse do oltarja skuša vsiliti tudi opredmeteni neokus, ki mu s skupnim imenom pravimo kič.

Preden skušamo odgovoriti na vprašanje, zakaj je tako in zakaj je šele nekako zadnjih dvesto let tako, moramo razložiti izvor in pomen te besede same. Profesor filozofije na dunajski univerzi Konrad Paul Liessmann je pred nedavnim objavil zanimivo knjigo z naslovom "Kitsch oder warum der schlechte Geschmack der eigentlich gute ist", v kateri izvaja besedo Kitsch iz domnevne narečne besede "verkitschen", kar naj bi pomenilo tudi "zvijačno barantati". Pri tem se sklicuje na slovar bratov Grimm. Bolj verjetna se mi zdi razlaga v Snojevem slovenskem etimološkem slovarju, kjer sestavljalec ponuja več verzij. Po prvi naj bi bila za osnovo

tako prišla neposredno v stik tudi s Plečnikovimi stvaritvami in mogla spoznati pomen njegovega delovanja v zgodovini moderne arhitekture. Naj opozorimo na dejstvo, da sta bili navzoči poleg bariloških arhitektov in drugih kulturnih osebnosti tudi muzeologinja Marcela Varangot in ohranjevalka in restavratorka kulturnih dobrin Graciela Arbolave, obedve iz Villa La Angostura. Tako se je zaključila v Bariločah v letošnjem prvem mesecu že tretja kulturna slovenska prireditve, posvečena najširši javnosti.

Razstavo je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Izseljenško društvo Slovenija v svetu in že omenjena založba Rokus iz Ljubljane.

angleška beseda "sketch" s pomenom "skica, osnutek", se pravi nekaj na hitro narejenega. Po drugi verziji naj bi bila za osnovo nemška beseda "kitschen" s pomenom "slabo obte-sati kos lesa". Najbolj verjetno pa se mi zdi tretja razlaga, da je beseda nastala v Münchnu (prvič se je pojavila okoli leta 1870), kjer so delovali slovenski, hrvaški in srbski slikarji. V hrvaščini namreč "kičiti se" pomeni "lepoticiti se". Tudi v slovenščini rečemo okrasju "kinč", beseda pa prihaja iz madžarščine "kincs", kjer pomeni "zaklad". V vseh primerih pa ta beseda označuje neko zavestno prizadevanje, da bi bila kaka stvar videti lepa. Ne, da bi bila lepa, saj tega človek ne more neposredno doseči, temveč, da bi bila videti lepa, kar človek doseže z rezultatom, ki mu potem pravimo "kič".

Prav tu pa se znova vzpostavlja povezava z vero in svetim. Tudi svetosti ne moremo dosežati neposredno po svoji volji ali odločitvi. Vsekakor pa lahko marsikaj storimo, da bi bili videti sveti. Med hoteno, forsirano "svetostjo" in hoteno ter forsirano "lepoto" je najožja zveza. Oboje proizvaja isti, nepristni človek, ki ni zaskrbljen za to, kar je, temveč je zaskrbljen za to, kako je kaj videti. Prvi ima spoštovanje pred dejstvi, drugi pa pred množičnimi občili. Prvemu je pomembno, da kaj je, drugemu pa, da se o čem poroča, tudi če to v resnici morda sploh ne obstaja.

Profesor Liessmann se je v svoji knjigi dokopal do pravilnega spoznanja, da je kič z vidika estetske teorije zlaganost v lepem, forsiranje občutij, ki jih v resnici ni. Ker pa mu manjka duhovno ozadje, ostaja sredi poti, kakor je to usojeno vsem, ki zunaj vere iščejo razlago za ta pojav, katerega nepristnost nekateri čutimo, samo v ključu vere pa ga je mogoče tudi zadovoljivo razložiti. Lepota narave je lepota, ki jo je prva in abso-

lutna lepota sama, namreč lepota Boga, vtisnila v strukturo narave. Zato narava sama ni zmožna česa takega, kakor je človeški kič. Tudi naravni človek, se pravi otrok predno ga pokvarijo ali pa tisti, ki zaradi prizadetosti vse življenje ostane otrok, celo norec, ni zmožen kiča, ker v tej sferi ostaja del narave, ki ne more biti drugačna kakor pristna. Lepota, ki jo dosega s svojimi postopki človek, pa je lahko samo lepota posnemanja najprej narave, v najvišji obliki pa tudi nadnaravne, prve, se pravi Božje lepote. Vse drugo, kar ni podrejeno temu načelu, ki ga je tudi Aristotel postavil za zakon lepega, pa konča bodisi v kiču nevesčih ponarejevalcev iz ljudstva, kakršnega si navadno predstavljamo pod to besedo — ali pa v kiču akademsko izobraženih ponarejevalcev, ki svoje ponaredke danes navadno skrivajo pod čarobno besedo "instalacije".

Duhovni pogled na stvar nam razodene, da je lepota človeku navržena, kadar se ta trudi za resnično in dobro — kakor je dobro navrženo, kadar se trudi za resnično in lepo — in kakor je resnica navržena, kadar išče dobro in lepo. Vselej pa, ko skušamo neposredno doseči eno od treh najvišjih kategorij, dosežemo v resnici le njeno nepristno obliko, ki se nam na področju lepega razodeva kot kič.

Iz Nedelje

Kratke novice

POKLJUKA — Beograjski nadškof Stanislav Hočevar je 18. avgusta blagoslovil kapelo sv. Antona Puščavnika na Pokljuki. Nova kapela stoji na Goreljku. Z nadškofom je somaševalo 23 duhovnikov. (*Ave Maria*)

VATIKAN — Kongregacija za verski nauk je 6. avgusta objavila odlok o izobčenju sedmih samovoljno posvečenih duhovnic, ki so že 10. julija prejele opomin, da Cerkev nima oblasti podeliti zakrament mašniškega posvečenja ženskam. Ker niso pokazale znamenja kesanja, jih je zadela izključitev iz krščanske skupnosti. (*Ave Maria*)

SLOVENSKE SOBOTNE ŠOLE V ARGENTINI V LETU 2002

OSNOVNE ŠOLE

Šola Jakoba Aljaža v Bariločah

Učencev: 22 (deklific: 9; dečkov: 13);
voditeljica: Danica Jerovšek-Mavrič;
učiteljice: Alenka Arnšek, Veronika Vi-
vod-Bertoncelj, Veronika Razingergro-
har, Klavdija Kambič, Marija Arnšek-
Kočar, Marta Malovrh-Jerman, Anica
Arnšek-Magister; *predsednica odbora*
staršev: Veronika Razingergrohar.

ABC v Bariločah

Učencev: 19 (deklific: 10; dečkov: 9);
voditeljica: Marija Eiletz; *učiteljice:*
Marija Osojnik, Terezka Žužek, Lojzka
Črnak, Vesna Mežnar; *stalna nadomes-*
tnica: Eva Smersu-Hernández.

Šola Franceta Balantiča v San Justu

Učencev: 121 (deklific: 61; dečkov:
60); *voditeljica:* Angelca Klanšek; *vero-*
uk: Toni Bidovec, Lučka Bergant-Uštar
— nadomešča Irena Urbančič-Poglajen;
učiteljice: Angelca Klanšek, Marija Iva-
na Tekavec, Danica Malovrh, Irena Ur-
bančič-Poglajen, Bernarda Krajnik,
Lučka Oblak, Marija Zupanc-Urbančič
— nadomešča Lučka Bergant-Uštar,
Marjana Klarreich, Marta Petelin,
Sašika Urbančič, Veronika Malovrh,
Ana Marija Petelin, Marija Krajnik-Štru-
belj, Kristina Skvarča-Šenk, Marjana
Modic; *knjižničarki:* Alenka Belič-
Frontini, Julka Furlan; *predsednik od-*
bora staršev: Tone Malovrh.

Šola škofa Friderika Barage v Slovenski vasi

Učencev: 35 (deklific: 19; dečkov: 16);
voditeljica: Lucijana Servin-Čeč; *vero-*
uk: Janez Cerar, Jaka Barle; *učiteljice:*
Olga Fink, Klavdija Rozina, Marjana
Urbančič, Rotija Grbec, Marta Šmalc,

Monika Urbanija, Mimi Bokalič, Cvet-
ka Urbanija; *petje:* Ana Koprivnikar;
telovadba: Veronika Berčič, Marko Koc-
jančič; *nadomestna učiteljica:* Kati
Adamič; *predsednica odbora staršev:*
Marjana Burja.

Šola sv. Cirila in Metoda v Mendoza

Učencev: 18 (deklific: 9; dečkov: 9);
voditeljica: Lenčka Božnar; *verouk:*
Tončka Šmon; *učitelji:* Rezka Novak-
Nemanič, Nežka Bajda-Bellandi, Stazi
Mlinar-Anton; *petje:* David Bajda.

Šola škofa Jegliča v Slovenski hiši v Buenos Airesu ABC po slovensko

Učencev: 43 (deklific: 22; dečkov: 21);
voditeljica: Nevenka Jelenc; *učiteljice:*
Lučka Mehle, Itati Grbec, Cecilija
Grbec, Pavli Grbec, Ingrid Ahlin, Ceci-
lija Jelenc, Marjana Batagelj; *za odras-*
le: Marjetka Hostnik, Tatjana Pipan,
Marjetka Stariha.

Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu

Učencev: 25 (deklific: 11; dečkov: 14);
voditeljica: Ani Klemen; *verouk:* dr. Jure
Rode, Anka Pleško-García; *učiteljice:*
Anica Korošec, Sonja Kolenc, Ani
Senovršnik-Resnik, Andrejka Papež-Cór-
doba, Helena Fink-Žnidar; *petje:* Ani Kle-
men; *predsednik odbora staršev:* Miha
Potočnik; *ABC:* Barbara García-Pleško

Šola Janeza E. Kreka v Tucumanu

Učencev: 3 (deklific: 2; deček: 1);
voditeljica: Jožejka Debeljak-Žakelj;
učiteljica: Ivica Draksler.

Šola Franceta Prešerna v Castelarju

Učencev: 71 (deklific: 42; dečkov: 29);
voditeljica: Marjana Hribar-Vivod; *vero-*
uk: dr. Alojzij Kukovica, Marjana Ma-
gister; *učitelji:* Sonja Zarnik, Helena
Zarnik, Nadica Kopač-Grohar, Lili
Tušek-Kopač, Irenka Zarnik, Monika
Češarek-Kenda, Anka Savelli-Gaser,
Magda Gaser-Češarek, Matjaž Čeč; *pe-*
tje: Mojca Prešeren-Jelenc, Andrejka
Zupanc; *knjižničarka:* Monika Jeretina;
predsednik odbora staršev: Andrej
Golob.

Šola škofa Gregorija Rožmana v San Martinu

Učencev: 50 (deklific: 23; dečkov: 27);

voditeljica: Nina Pristovnik-Díaz; *vero-*
uk: Franci Šenk, Olga Dolenc-Kociman;
učitelji: Lučka Petkovšek, Marta Rup-
nik-Jerman, Regina Truden-Leber, Mar-
jeta Gerkman-Žagar, vera Breznikar-
Podržaj, Tone Podržaj, Viktor Leber;
petje: Lučka Marinček-Kastelic; *pred-*
sednica odbora staršev: Magdalena
Koprivnikar-Belec.

Šola škofa Antona Martina Slomška v Ramos Mejiji

Učencev: 111 (deklific: 52; dečkov:
57); *voditeljica:* Metka Debeljak-Vom-
bergar; *verouk:* Franci Cukjati; *učitel-*
ji: Olgi Bohinc, Patricija Mugerli, Alek-
sandra Omahna, Erika Ribnikar, Mar-
jana Grabnar-Petkovšek, Karla Malo-
vrh-Jakoš, Gabi Malovrh, Helena Rode,
Mojca Vombergar, Kristina Prijatelj-
Breznikar, Metka Debeljak-Vombergar,
Marjan Jože Loboda; *petje:* Sonja Zor-
ko-Snoj, Pavel Erjavec, Marcel Brula;
predsednica odbora staršev: Nežka
Kastelic-Ribnikar.

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJI

Ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši

Ravnateljica: prof. Neda Vesel-
Dolenc; *profesorski zbor:* Milena Ahčin,
lic. Sonja Avguštin, Janez Cerar, Fran-
ci Cukjati, Dr. Andrej Fink, lic. Rok
Fink, dr. Štefan Godec, dr. Marko
Kremžar, Marjan Loboda, prof. Alenka
Magister, Anica Mehle, prof. Metka Mi-
zerit, dipl. časnikar Tone Mizerit, prof.
Mirijam Oblak, Lojze Rezelj, dr. Jure
Rode, arh. Jure Vombergar, lic. Terez-
ka Žnidar.

Dr. Vojka Arka v Bariločah

Profesorski zbor: Zdenka Jan, Ja-
nez Mežnar, Andrej Duh, dr. Stane
Žužek.

Slovenski tečaj za srednješolce v Mendoza

Voditelj: Miha Bajda; *profesorski*
zbor: Miha Bajda (slovenščina), prof.
Majda Nemanič (slovstvo), inž. agr.
Marko Bajuk (zgodovina), prof. Marija
Neža Fink-Grintal (oblikovanje osebnosti),
Angelca Šmon Bajda (narodoslovje),
Tončka Šmon (veroučna vzgoja). *Število učencev:* 18 (10 dijakinj in
8 dijakov).

Duhovno življenje je objavilo

PRED 60 LETI (1943)

APRIL

SPOMIN DVOJNEGA DOGODKA

V kripti cerkve sv. Roze na Pasco 409 je bila služba božja, pri kateri so se rojaki spomnili druge obletnice nemške invazije v Jugoslavijo in prevzema oblasti kralja Petra II. ter molili za domovino. Zbralo se je lepo število rojakov, prisostvoval je tudi odpravnik poslov dr. Filip Dominković in jugoslovanski bivši minister dr. Andjelinović. Popoldne je bila akademija v Jugoslovanskem domu v Dock Sudu, kjer je dr. Andjelinović, "ki je pravkar prišel z avionom iz Severne Amerike, prinesel od tam marsikatero novico."

VELIKA NOČ

„Na Paternalu je bila kapela nabita. S toplimi besedami je prosil g. Janez, naj bi se vsi vsak dan zavedali svojega večnega namena, ob nedeljah pa radi prihiteli k naši službi božji in dali dober zgled tistim, ki v veri pešajo. Nekateri rojaki že dolga leta niso slišali slovenske besede v cerkvi in slovenske pesmi. Vroče solze so tekle tistim, ganjeni smo bili pa tudi drugi.

Tudi na Avellanedi je bila kapela polna. Prelepo se je pevski zbor pripravil in nas vzradostil z nekaterimi pesmicami, ki jih tu doslej še nismo slišali. Skomponiral je tudi pevovodja Ciril Kren eno pesem, ki je prav lepo uspela.“

VSESLOVANSKI KONGRES

se je vršil v Montevideo, Urugvaj. Iz Argentine so bili prisotni zastopniki slovenskih društev *Ljudski oder*, *Ivan Cankar*, *Edinost* in *Triglav*. „Radi enostranske usmerjenosti, zlasti, ker je zavzel odklonilno stališče proti Draži Mihajloviću, je odbil mnogo skupin in žal zgubil tisti pomen, katerega bi moral imeti za razvoj se-

danjih dogodkov in bodoče svetovne politike. Kako škoda, da niso imeli tega v rokah ljudje, ki bi se znali dvigniti čez želje svoje strankarske ali osebne politike! V nekaterih ogrankih *Jugoslovanske narodne obrane* (JNO), ki se je odcepila od centralne JNO, so bili tudi zastopani nekateri Slovenci.“

OBČNI ZBORI SLOVENSКИH DRUŠTEV

Gospodarsko podporno društvo Slovencev (GPDS) v Villa Devoto je proslavil svojo 8. obletnico. Po letnem občnem zboru vodi društvo tale glavni odbor: Fr. Levpušček, predsednik; Andrej Vrabec, podpreds.; Vinko Batagelj, tajnik; Karlo Bovcon, blagajnik ter Karlo Kovač, Franc Žorž in Andrej Gorjup.

Edinost v Cordobi je imela občni zbor, na katerem je bil izbran nov odbor. „Rojaki v Cordobi so se prav razživeli. Posebno viden uspeh njihovega dela je *Slovanski odbor*, kateri je zbral v skupno črto Čehe, Belorusce, Ukrajince in Slovence. Predsednik je Anton Stepan, tačasni predsednik društva Edinost.“

Društvo Ivan Cankar, ki deluje na Saavedri, Ramallo 4962, si je izvolilo odbor, ki ga sestavljajo: Jožef Bažec, A. Rijavec, Anton Prijon, Andrej Skerk, K. Suban, H. Sulčić, T. Štolfa in Bernard Cibič.

JUGOSLOVANSKA ZAGONETKA

„Resnica, zastrta v notranjosti Jugoslavije, je začela pronicati in razkrivati težko verjetne razmere v tej zemlji. V Jugoslaviji se nahajata dve vojski, ki vsaka zase bije gverilske boje proti zasedbenim četam osišča. Obenem in istočasno pa bijeta tudi med seboj krvave boje. A ena izmed njih, ona katero podpira Moskva, očita drugi, da je naklonjena osišču in da ji ni zaupati. Najbolj presenetljiv del te

zgodbe pa je najbrže dejstvo, da je obtožba sodelovanja z osiščem naperjena proti generalu Draži Mihajloviću, katerega slavé vlade Zedinjenih narodov kot enega najbolj izvanrednih junakov in patriotov, ki so se pojavili v tej vojni. On je bil, ki se je leta 1941 takoj zatekel v gore in začel proti tlačitelju svoj junaški boj na življenje in smrt. (...) Dozdevno se dogaja naslednje: akoravno general Mihajlović nikdar ni prenehal svojega boja proti osišču, je bila njegova politika, posebno v zadnjem času, da ohrani svoje sile za oni neizbežno bližajoči se dan, ko bodo zavezniki vdrli na evropska tla in bo njegov napor zadobil zares velik pomen.“

ZAHVALI

„V težki želodčni bolezni sem se zatekla k Mariji Nove Pompeje. Začela sem devetdnevnicico. Že drugi dan molitve je prenehala vsa bolečina in od tedaj se ni vrnila več. Zato priporočam vsem, naj se le zaupno zatekajo k Mariji v vseh svojih stiskah. Ne bodo ostali neuslišani. Jožefa Rudež.“

„Bila sem hudo bolna. Zatekla sem se k sv. Antonu Padovanskemu, obljubila javno zahvalo in trdno sem prepričana, da sem po njegovi priprošnji zopet ozdravela. Zato se javno zahvaljujem za uslišano prošnjo in vsem priporočam, naj se obračajo do sv. Antona v vseh dušnih in telesnih potrebah. Hvaležna za zdravje. Ana Höcker.“

PRED 50 LETI (1953)

APRIL

3: Na veliki petek so se rojaki zbrali v cerkvi na Belgrano, kjer je glavni dušni pastir Anton Orehar najprej opravil križev pot, zatem je imel govor dr. Alojzija Odar, nakar je zbor Gallus zapel slovenski pasijon.

4: Na veliko soboto je bila velikonočna procesija v Buenos Airesu v prostorih salezijanskega zavoda na Belgrano, ob številni udeležbi slovenskih vernikov. V Mendozii je bila vstajenska procesija pri maristih in se je razvila po že tradicionalni poti pod brajdami zrelega grozdja.

Sladkorna bolezen

H. J. WEIDINGER, F. VOGELNIK

Zdravimo jo samo pod zdravnikovim nadzorstvom

Sladkorna bolezen je presnovna bolezen: v trebušni slinavki namreč nastaja premalo inzulina.

Pomembne funkcije inzulina v človeškem organizmu:

1. Zmanjšuje količino sladkorja v krvi in pospešuje zgorevanje grozdnega sladkorja (glukoze) v mišičnih celicah.

2. Maščobne kisline, ki smo jih zaužili v hrani, prenaša v maščobno tkivo.

3. Pospešuje presnavljanje aminokislin in krepi mišičevje z beljakovinami, ki smo jih zaužili v hrani.

4. Pretirano razgradnjo beljakovin v mišicah uravnavajo različni hormoni, kakor denimo ščitnični hormon.

Brez inzulina telo ne more sprejemati ogljikovih hidratov. To pomeni, da organizem ne more presnavljati sladkorja in škroba v hrani in tako ne more uravnavati količine sladkorja v krvi.

Notranja povezanost sladkorne bolezni. Zaradi motenj pri presnavljanju maščob ni v organizmu toliko maščobnih kislin, koli-

5: Na veliko noč je bila slovesna latinska maša v Buenos Airesu na Belgrano. Opravil jo je Jože Jurak.

20: *Družabna pravda* (DP) je pričela 2. letnik socialno-organizacijskega tečaja, na katerem predava o sociologiji dr. Ivan Ahčin, o organizacijski tehniki pa Maks Jan.

25: Društvo *Družabna pravda* je priredilo prvi diskusijski večer o gospodarskih vprašanjih. Uvodno predavanje o pogojih gospodarske osamosvojitve je imel Jože Mavrič st. Pri DP se je ustanovil poseben gospodarski odsek, ki ima namen pospeševati vse delo za gospodarsko osamosvojitve Slovencev v Argentini.

Duhovne vaje za žene 25. in 26. aprila je vodil dr. Alojzij Odar. Udeležilo se jih je 41 žen.

kor jih telo potrebuje, zato je moteno zgorevanje sladkorja v mišicah. Množina krvnega sladkorja se poveča, v trebušni slinavki pa nastaja več inzulina, da preprečuje njegovo kopičenje. Ker pa ga mora neprenehoma proizvajati preveč, nazadnje odneha, množina krvnega sladkorja pa se zato naglo poveča.

Svarilna bolezenska znamenja, ki jih ne smemo spregledati:

- hudo nas žeja,
- pogosteje nas tišči na vodo,
- seč je pekoč in srbeč,
- v predelu zadnjika nas močno srbi,
- srbi nas koža po vsem telesu,
- pojavljajo se turi in kožne glivice,
- zmanjšana odpornost zoper nalezljive bolezni,
- sapa in seč imata sadni duh po acetonu,
- hujšamo in telesno slabimo.

Če imamo preveč krvnega sladkorja:

1. To škoduje očem.
2. Prizadeti so notranji organi.
3. Rane se nerade celijo.
4. Obrambna zmoglost telesa zoper bolezni oslabi.

V seču se poveča množina sladkorja. To nas sicer lahko opozori, da gre za sladkorno bolezen, vendar more dokončno diagnozo potrditi samo zdravnik, potem ko s preiskavo ugotovi količino krvnega sladkorja.

Z urejenim načinom življenja lahko to preprečimo, in sicer s polnovredno, toda nizkokalorično prehrano in z zadostnim gibanjem.

Najpomembnejši je zdravnikov nasvet. Po njem se moramo dosledno ravnati!

Pri tem nam bo pomagala tudi šesttedenska kura s tole čajno mešanico.

Vzamemo:

30 g borovničevih in orehovitih listov ter 20 g gladišnikovih (*Agrimonia eupatoria*) in žajbljevih listov ter dobro pomešamo.

2 čajni žlički te mešanice poparimo s četrt litra kropa, pokrijemo, počakamo 15 minut in nato precedimo. Vsak dan popijemo 3 skodelice.

Samo zdravnik lahko odloči. V hudih primerih sladkorne bolezni lahko pomaga le inzulin, in sicer v obliki rednih injekcij.

V
RAZMISLEK

!

"Ime mu je bilo Fleming, bil je reven škotski kmet..."

Nekega dne, ko je garal za preživetje družine, je zaslišal klic na pomoč iz bližnjega močvirja. Odvrigel je orodje in stekel do močvirja. Tam je, pogreznjen do pasu v črnem blatu, prestrašen deček kričal in se boril, da bi zlezal na suho.

Kmet Flemming je rešil fanta gotove, grozljive smrti.

Naslednji dan je na kmetovo dvorišče pripeljala bogata kočija. Izstopil je elegantno oblečeni plemič in se predstavil kot oče dečka, ki ga je kmet rešil.

"Hočem vam poplačati," je rekel plemič. "Rešili ste mojega sina!"

"Ne, za to, kar sem storil, ne morem sprejeti plačila," je kmet zavrnil ponudbo.

Takrat se je na vratih pojavil kmetov sin.

"Je to vaš sin?" je vprašal plemič.

"Da!" je kmet odvrnil ponosno.

"Skleniva kupčijo. Dovolite mi, da mu zagotovim izobrazbo, kakršno uživa moj sin. Če je mladenič količkaj podoben svojemu očetu, bo brez dvoma zrastle v moža, na katerega bova oba ponosna."

In tako je tudi bilo.

Sin kmeta Fleminga je obiskoval najboljše šole; čez čas je končal Bolnišnično medicinsko šolo sv. Marije v Londonu in postal kot odkritelj penicilina znan po vsem svetu.

To je bil Sir Alexander Fleming.

Čez leta je plemenitašev sin, ki je bil rešen iz močvirja, zbolel za pljučnico. In kaj ga je takrat rešilo? Penicilin!

In kako je bilo ime plemiču?

Lord Randolph Churchill.

In ime njegovega sina?

Sir Winston Churchill.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

• **Slovenski otroci iz San Justa** so skupaj s svojimi učiteljicami obiskali v soboto, 14. decembra, **zavetišče za starčke in otroke v Zárate**. Vodijo ga Misijonarke božje ljubezni; red, ki ga je ustanovila Mati Terezija. Na obisk so se pripravljali že dalj časa. Zbirali so denar in darila, ki so jih ta dan ponesli sirotam. Pripravili so žive jaslice in jih predstavili otrokom. Spremljal jih je katehet g. Toni Bidovec, ki je tudi maševal. Otroci so pri sv. maši prepevali slovenske pesmi. Potem so se pomešali med otroke in se z njimi igrali. Obiskali so tudi dom za ostarele, kjer so pozdravili starčke ter se z njimi pogovarjali. Sestre so jih ob slovesu povabile, naj se še oglasijo, saj so s svojo navzočnostjo razveselili male in starejše prebivalce zavetišča.

• **Dijaki tretjega letnika SSTRMB** so 10. novembra 2002 pod vodstvom g. Francija Cukjatiya in prof. Mirjam Oblak obiskali **zavetišče Pequeño Cottolengo v Claypolah**. Tam so imeli sv. mašo in se srečali z bolniki, ki živijo v zavetišču. Zapeli so jim več pesmi in jih obdarovali. Potem so se napotili v Marijino svetišče v Schöenstadt, kjer so preživeli popoldne v molitvi, petju in skupinski dejavnosti.

• **Otroški zbor Zedinjene Slovenije** je praznoval 5. obletnico svoje ustanovitve v Slomškovem domu. Pevčki, njihovi starši ter sorodniki so se zbrali v torek, 17. decembra, zvečer v gostinjskem prostoru, ki je bil božično okrašen. Pod vodstvom zborovodkinje Marte Selan Brula so zapeli sledeče pesmi: Arroz con leche; Tengo una muñeca; Dos palomitas; Aleluya; Poj, da slišal boš; Klipe, klope; Čuk se je oženil; Oj gora ta banerina. Vsi navzoči so malim pevcem navdušeno ploskali.

Ob koncu je v imenu staršev spregovorila lic. Helena Oblak Loboda in se zahvalila zborovodkinji Marti Selan Brula ter prof. Andrejki Selan Vombergar za spremljavo na klavirju. V imenu Zedinjene Slovenije in Slomškovega doma je zboru čestitala prof. Neda Vesel Do-

lenc in jim želela še mnogo uspehov. Povabljene goste in pevčke so skrbne mamice pogostile z okusnim prigrizkom.

• Iz Slovenije je prišel na obisk **oktet Deseti brat**. Prav za božič so se odpravili na pot; umetniški vodja okteta je Jože Kores. Najprej so se ustavili v Mendosi, kjer so imeli svoj prvi nastop v soboto, 28. decembra, v Slovenskem domu. Zapeli so sledeče pesmi: Po jezeru; Juhe; Pojdemo v Škofce; Mlatiči; Pesem od rojstva; Potrkan ples in Teharska legija, skladatelja Albina Kranjca, ki je bila v Argentini prvič zapeta.

V drugem delu so najprej zapeli pet pesmi, ki jih je priredil ravn. Marko Bajuk, in sicer: Je pa davi slanica padla; Svarilo; Goreči ogenj; Smukova. Sledile so božične pesmi: Gallusova O magnum misterium; Prečudna je nocojsna noč; Glej zvezdice božje; So spali pastirji; Bleščeče so zvezdice nocoj in Sveta noč, kjer se je pridružila vsa dvorana.

V petek, 3. januarja, so nastopili v Bariločah z istim programom kot v Mendosi. Ob koncu koncerta so se fantje pomešali med občinstvo in skupaj zapeli: Pozimi pa rožice ne cveto. Zapeli so tudi pesem v kasteljanščini in skupaj z bariloškim kvartetom Lipa vsem priljubljeno pesem "Žabe".

4. januarja je oktet Deseti brat obiskal dom v Carapachayu. Polna dvorana je pričala o velikem zanimanju za njihovo petje. Pozdravil jih je predsednik Doma Franci Žnidar. Program je bil podoben kot v Mendosi. V oktetu nastopajo Franjo Dolinar in Bojan Zelič (prvi tenor), Marjan Kraševac in Zdravko Škerjanec (drugi tenor), Metod Pečar in Rado Čuk (bariton), ter Milan Jurevič in Marjan Ortar (bas).

Oktet je obiskal tudi Slovensko vas, kjer so najprej peli pri slovenski sveti maši v cerkvi Marije Kraljice. Sledil je koncert v Hladnikovem domu z istim sporedom kot v Carapachayu. Po koncertu so jih gostitelji povabili na pristen asado, kjer so se pevci prijetno zabavali v družbi vaščanov.

• Na Naši domačiji v San Justu imajo v poletnih mesecih zelo razgibano družabno življenje. Med tednom so imeli **otroško kolonijo Sonček**, ki sta jo vodila prof. Karel Groznik in Mirjam Mehle Javoršek.

29. decembra so organizirali turnir odbojke v pari. V soboto, 4. januarja, so se rojaki veselo zabavali, zvečer pa so jih obiskali Trije kralji. Ob koncu tedna je na razpolago prostor za igre in domača postrežba.

• **Slovensko planinsko društvo v Bariločah** je pripravilo **Plečnikov razstavo** v prostorih Centro Cívico. Ob otvoritvi je Rodolfo García predstavil življenje in delo največjega slovenskega arhitekta.

• **Pinceladas Argentino — Eslovenas** je bilo naslov razstavi mladih umetnic Cecilije Grbec, Karle Škvarča in Irene Žužek, ki so jo priredile v SCUM-u v Bariločah. Mlade slikarke so žele veliko priznanja.

• **Šolska kolonija v Córdobi**. Kot vsako leto so tudi letos otroci slovenskih šol preživeli lepe počitniške dneve v Hanželičevem domu. Kolonijo organizira Zedinjena Slovenija s pomočjo voditeljev — prostovoljcev. Otroci so odpotovali pod skrbnim vodstvom prof. Karla Groznika, dr. Alenke Belič Fantini, Olgi Bohinc, Adrijana Gaserja, Lučke Oblak, Erike Ribnikar ter Andreja Žnidarja. Z njimi je bil tudi delegat dr. Jure Rode, ki je skrbel za duhovnost med počitnicami. Kolonije se je udeležilo 64 otrok, ki so hodili na izlete po hribih, se kopali v potokih in bazenih, prepevali, se igrali in zabavali na različne načine po programu, ki so jim ga pripravili voditelji. 14. januarja so se srečno vrnili v Slovensko hišo, kjer so jih starši že nestrpnostno pričakovali.

• Na Slovenskem srednješolskem tečaju ravnatelja **Marka Bajuka** so letos poučevali sledeči profesorji: Ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc, ga. Milena Ahčin, lic. Sonja Avguštin, g. Janez Cerar, g. Franci Cukjati, dr. Andrej Fink, lic. Rok Fink, dr. Štefan Godec, dr. Marko Kremžar, g. Marjan Loboda, prof. Alenka Magister, gđč. Anica Mehle, prof. Metka Mizerit, g. Tone Mizerit, prof. Mirjam Oblak, g. Lojze Rezelj, dr. Jure Rode, arh. Jure Vombergar in lic. Terezika Žnidar.

malo za šalo...

Dva mačka sta se vtihotapila v letalo. Pa vpraša prvi drugega:
„Ali si res prepričan, da bomo pristali na Kanarskih otokih?“

„Kdo so predniki sesalcev?“
„Metle!“

Sosed vpraša soseda na vrtu:
„Ali ne boš postavil nobenega strašila?“
„Ni potrebno. Moja žena je itak velikokrat na vrtu.“

Starejši mož na vlaku išče živčno po žepih vozovnico, ki jo ima med zobmi. Sprevodnik ga nekaj časa gleda, potem se zasmeje, mu vzame vozovnico iz ust, jo preščipne in gre naprej.

„Oča, stari smo že, stari,“ mu reče sopotnik.
„Smo, smo,“ pravi ta, „pa vozovnica tudi.“

Oče bere Tončku zvečer pri postelji pripovedke. Čez nekaj časa mu reče sinko:
„Ata, ali bi lahko bral malo tiše, rad bi zaspal.“

Mož se zvečer v spalnici muči, da bi

uspaval sinčka. Čez čas se odpro po tihem vrata in žena vpraša v temo:

„Ali je že zaspal?“
„Že, se oglasi otrok.“

„Miha, med delom je prepovedano kadi!“

„Kdo pa sploh dela, gospod šef?“

„Draga, da ti pokažem, da te imam rad, bi ti rad kupil kakšno darilo. Kdaj imaš god?“

„Kadar hočeš, dragi.“

Optimist je ves srečen: „Sem edini v vrsti, se pravi, da sem prvi.“

Pesimist jamra: „Sem edini v vrsti, se pravi, da sem zadnji.“

„Verjemite mi, gospodična, zunanost vara! Nisem tako star, kot sem videti!“

„Verjamem. Ko bi bili, bi bili že zdrav naj mrtvi.“

„Očka, v šoli me vsi zafrkavajo, ker me v šolo pripelje šofer z mercedesom, drugi pa se vozijo v šolo z avtobusom!“

„Ne sekiraj se, sin, ti bom kupil pa avtobus!“ je oče potolažil sina.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Poznam politika, ki se je poročil z državo, a se je kmalu ločil zaradi ženine duševne krutosti.
- Kdor nima mnenja, ga lahko hitro spremeni.
- Bojte se pritlikavcev, ki jih poveličujejo.
- Berem, da ima Moskva Slovenijo za zanesljivo. Torej je tranzicija končana.
- Kdaj bodo tranzicijo preimenovali v “socializem ante portas”?
- Svoboden človek se svobode sploh ne zaveda, šele kadar jo izgubi, jo pogreša.
- Direktor si ne more sam zvišati plače. Lahko mu jo zviša samo nadzorni svet, v katerem sedijo pretežno direktorji.
- Zgodovina je cenzurirana preteklost.
- Vest — ali je to nekaj za pojest?
- Nekdanjim komunistom je uspelo nemogoče: iz vojakov partije so postali generali demokracije.
- Je že res, da je zgodovina najboljša učiteljica, ampak učenci smo zabiti.
- Knjiga je naše orožje. Čim debelejša in težja je, tem bolj je učinkovita.

KJE JE KAJ

Zadnja Velika noč - Jure Rode	65
Tvojo smrt oznanjamo, Gospod, in tvoje vstajenje slavimo - Franc Rode	66
Hlebec velikonočnega kruha iz katoliške Francije - Alojz Rebula	67
Nameni Apostolata molitve	68
Vstajenski križ svetlobe - Vladimir Kos	68
Bog je ustvaril človeka, da bi živel... - Janez Pavel II.	69
Nepričakovan uspeh papeževega govora	69
Peter Chanel, misijonar in mučenec - Silvester Čuk	70
Velika noč z japonsko melodijo - Vladimir Kos	70
Mati Terezija iz Kalkute - Prevoja Metka Mizerit	71
Vprašujete-odgovarjamo - L. K.	72
Angel vztrajnosti - Anselm Grün	73
Splav kot človečanska pravica	73
Bazilika naše Gospe Pomočnice - Metka Mizerit	74
Ruska Cerkev zahteva več respekta pred religijo v EU	75
Ali se bova pri devetdesetih še imela rada?	76
Ob stoletnici rojstva dr. Tineta Debeljaka - Metka Mizerit	77
Freske v zunanji kapeli cerkve Marije Kraljice miru na Kureščku	79
Zanimiva in pestra življenjska pot mons. Janeza Hladnika - S. S. po knjigi Od Triglava do Andov	80
Spomin na misijonskega zdravnika Janeža	82
Novice 70, 78, 79	82
V primežu revolucije - Ivan Lavrih	83
Mirjan Šušteršič, 80-letnik	87
Misijonska mladina sv. Cirila in Metoda iz Mendoze na severu Argentine - Franci Šmon	88
Slikarska razstava Karle Skvarča, Cecilije Grbec in Irenke Žužek v Bariločah	89
Razstava o arhitektu Jožetu Plečniku v Bariločah	90
Sveto in kič - Vinko Ošlak	91
Kratke novice 86,	91
Slovenske sobotne šole v Argentini v letu 2002	92
Duhovno življenje je objavilo	93
Sladkorna bolezen - Weidinger, Vogelnic	94
V razmislek	94
Iz naše kronike	95

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRILIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2003: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebn) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve: 1. Beri razlago teh fresk na str. 79. —

2. Od leve: Irena Žužek, Marcela Varandot, občinska funkcionarka iz Villa La Angostura, Cecilija Grbec in Karla Skvarča na slikarski razstavi v Casa de la Cultura omenjenega kraja (Poročilo na str. 89). - 3. Odprtje slikarske razstave v Bariločah je zaključil oktet Deseti brat iz Ljubljane, katerega nastop je bil nagrajen z močnim ploskanjem. — 4. Del občinstva med predavanjem o Plečniku na istoimenski razstavi v Bariločah. — 6. Sanhuška „parlamentarna miza“ po maši v Našem domu (foto Lučka Oblak).

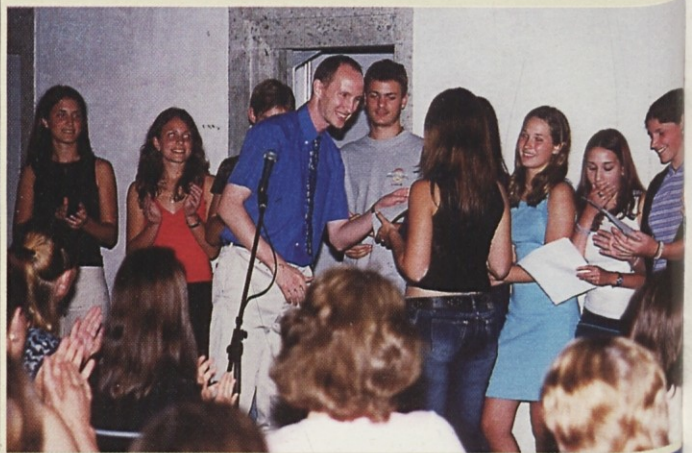
V soboto, 10. nov. 2001, sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj MARTA SELAN in MARCELO BRULA. Čestitamo!

Od zgoraj
in od leve:
1., 3. in 4.
Z „Veselice
narodnih plesov”
14. decembra
2002 na
Slovenski
pristavi v
Castelarju.

2. Trije predstavniki Rasti XXXI. na vrhu Triglava!
5. Razdelitev diplom članom Rasti XXXI. na Ljubljanskem gradu
po končanem tečaju slovenščine.
6. Abiturienti Rasti XXXI. pri maši, ki jo je daroval g. France Cukjati
v Kočevskem rogu. - 7. Za slovo od Evrope je Rast XXXI.
špancirala še po Rimu (foto Lojze Rezelj).

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode
Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 90-877
Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correo Argentino
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 2560